

Cserkényi és Kádóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok
Kádóhivatal 8-58
Cserkényi 8-10, 8-58

NAPILÓ

Előfizetési ár belsőben
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Megjelenik
minden nap, kivétel a
szombat és vasárnapok

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. JANUÁR 10.
CSÜTÖRTÖK

10. SZÁM

Egész Európa rokonszenvvel fogadja
a jugoszláv belpolitika új irányát

Az ország népei nyugalommal és bizakodva várják Őfelsége Alekszandar király történelmi jelentőségű elhatározásának konszolidáló hatását

Beogradból jelentik: Az ünnep után szerdán este jelentek meg először a beogradi estilapok, így a beogradi sajtónak ez volt az első alkalma arra, hogy beszámoljon a karácsony éjszakáján bekövetkezett nagyfontosságú változásokról és az új kormány első intézkedéseiről. A Pravda szerda esti számában »A nemzet az állam újfateremtője« címmel vezércikket ír Őfelségéről a királyról és a január 6-iki seményt epochális jelentőségűnek mondja.

Hazánknak legnagyobb fia — írja a Pravda — lélekben, szíven és észben nagy Alekszandar király Őfelsége e hó 6-ikán nemzetünk történelmének egyik legnagyobb cselekedetét vitte végbe és pedig nemcsak annak a történelmi cselekedetnek, amely az egyesülés és felszabadulás óta folyt le, hanem annak is, amely a szerbség és a szerb állam megóvása és kiépítése után az összes jugoszlávok felszabadításáért folytatott harccal kezdődik.

A Pravda az új államvédelmi törvényt magyarázva, megállapítja, hogy ez a törvény megszüntette az összes pártokat: egyeseket mint választási és néptörzsi pártokat, másokat pedig mint olyanokat, amelyek ellenkeznek a mai államigazgatási rendszerrel.

A miniszterelnök-belügyminiszter távirati utasításai a főispánoknak

Zsvkovics Petár miniszterelnök-belügyminiszter távirati utasításokat küldött a főispánoknak arra nézve, hogy

a tisztviselők kizárólag a nép és a haza érdekeinek szenteljék tevékenységüket

és hangsúlyozza, hogy számot fog vetni a főispánok javaslataival a személyzet és a közigazgatás megjavítása terén.

Beograd, Zagreb és Lubljana városok vezetői egyelőre helyükön maradnak

A belügyminiszter leiratot intézett a beogradi, zagrebi és ljubljani városi vezetőséghez és felhívja őket, hogy továbbra is lássák el teendőiket, mindaddig, míg új törvény másképp nem intézkedik.

A beogradi estilapok szerint valószínű, hogy dr. Kumandi Koszta megmarad Beograd város élén. Más verzió szerint új ember kerül Beograd város polgármesteri székébe. Mint leendő beogradi polgármestert Protics Jeremijét és Jankovics Danilót emlegetik.

Megszüntették a postai cenzurát

Az új kormány megalakulása után valamennyi postaigazgatóság hivatalos rendeletet kapott a táviratok cenzurázására. Újabb rendelettel azonban a táviratcenzurát megszüntették.

Nem cserélik ki a községi jegyzőket

Zsvkovics Petár miniszterelnök mint belügyminiszter szerdán rendeletet adott ki a főispánoknak, hogy

a községi jegyzőket állásaikban erősítsék meg s csak abban az esetben bocsássák el és nevezzenek ki újakat, ha a nép és

Mit jelent Őfelsége proklamációja?

Ezen a címen a Pravda hosszabb cikket közöl, amelyben zagrebi újságokkal polemizál. Többek között a következőket írja a lap:

— A zagrebi újságok már két nap óta magyarázzák és pedig hibás felfogással az új korszakot. Megállapíthatjuk, hogy az ő felfogásuk és magyarázataik teljesen téves alapon állnak.

Őfelsége a Király aktusát úgy kell felfogni, mint konstruktív tettet, mely új helyzetet teremt és amely új lelket akar kitermelni.

olyan lelket, amely el van telve az állam iránti szeretettel és amelyből az idők folyamán meg fog születni az a szellem, amely nem ismer gyűlöletet, hanem csak kölcsönös szeretetet, amelyben nem lesznek hivatkozások rossz tradíciókra és rossz múltra és amelyben az ujonnan kialakult polgári rend minden államszervben az állam igazi képviselőjét fogja látni. Az új korszak nem jelenti sem egyesek »megpofozását«, sem mások »simogatását«. Valamennyiünknek mélyen át kell éreznünk uralkodónk fenkölt gondolatát. Párijaink elfajult pártharcot folytattak, amelyben nem számoltak eléggé sem az uralkodóval, sem az állam érdekeivel. Ilyen pártharcok közepette a királynak meg kellett keresnie a helyes megoldást és őriznie kell az állami és nemzeti érdekeket. Amikor az új államalakulás első decenniumában bekövetkezett a huszonötödik parlamentáris kormány lemondása is, akkor meg lehet állapítani a következőket:

1. Hogy a parlamenti választások sokba kerülnek és egy esztendőre mindig tönkreteszik az állami és nemzeti érdekeket.

2. Hogy azok nem mutatták meg a nép igazi akaratát, minthogy az összes választásokat hatóság visszafelé irányították és visszaéltek egyesek gazdasági helyzetével is.

3. Hogy a parlamenti képviselők személyi kvalitásai napról-napra súlyedtek. A parlament lassan-lassan egy tömeggé vált, amelyet nem vezet illedelmes tónus és amely nem végez kulturális munkát.

az állam érdeke ezt kívánja.

Hangoztatja a rendelet, hogy az elbocsátásoknak csak kivételes esetekben van helyük és az elbocsátásoknál párt vagy személyi érdekeket nem szabad figyelembe venni.

Felmondanak a tisztviselők egy részének és emelik a tisztviselői fizetéseket

A Vreme szerda délelőtt megjelent rendkívüli kiadása arról számol be, hogy az egész állami igazgatásban alapos reformokat fognak végrehajtani. A törvényeket az egész országban egységesítik s a minisztériumok számát redukálják.

Nagyobb redukció lesz a tisztviselői karban is.

Az állami igazgatás minden ágában elbocsátják a fölös számú tisztviselőket, de hogy az elbocsátottaknak alkalmat adjanak más pályákon való elhelyezkedésre.

az alacsonyabb rangosztályú tisztviselők három havi, a magasabb állású tisztviselők pedig hat hónapi felmondást kapnak, amely időre a fizetésük is jár.

A redukció lefolytatása után újabb nyugdíjazásokkal nem terhelik meg az állami budgetet, ellenben azokat a megtakarításokat, amelyeket a redukció folytán elérnek, tisztviselői fizetésének javítására fordítják. Az ily módon dotált tisztviselőktől teljes korrektséget követelnek s a korrupció ellen törvényes intézkedéseket fogantositának.

A régi képviselők vasúti szabadjegye

Korosec Antun közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a feloszlott parlament tagjainak vasúti szabadjegyei január hó 20-ikáig érvényesek. A miniszter ezt a rendelkezést azzal indokolja, hogy alkalmat kíván adni, hogy a képviselők választókerületeikben rendezhessék ügyeiket.

4. A pártoskodás annyira elfajult, hogy a legmagasabb állami ideál egyre súlyedett. Ez a pártoskodás megmérgezte az egész állami igazgatást, amelyben közönséges sinecurákat teremtett, a képviselők csakis saját önös érdekeiket szolgálták, ami az államnak és a nemzetnek milliárdokba került.

5. A demokrácia helyett alantas tömeguralom uralkodott, a parlament helyett klikkek és bizottságok, a politikai pártok nem fejlődtek és nem is törtek magas célok felé, hanem egyre súlyedtek, a legalacsonyabb ösztönöket szolgálták és fejlesztették ki. A politikai szenvedélyek az egész parlamentáris életet megmérgezték, megakadályozták, úgy a nemzet, mint az állam természetes fejlődését, tönkretették az állami intézményeket és veszélybe sodorták magát az államot.

6. Az a finom gépezet, amit államgépezetnek mondunk, rosszul funkcionált és az állam tekintélye és hitele egyre sorvadt.

7. A nép már régen azt beszéli, hogy a parlament semmit se használ és belátta, hogy a pártok közötti viszony lehetetlenné vált. A pártok nem a programot szolgálták, hanem a vezérek és kottériák diktatúrája uralkodott. A frakciók rendszere épen a napokban érkezett el kulminációjához az összes pártokban. Bárhova is fordultunk, mindenütt néhány vezér és szág jelölt a pártvezérségre és mindegyiknek megvolt a maga klikkje, amely romboló munkás végzett.

Mindez együttvéve a teljes szellemi lezültséghez vezetett, mint ahogy azt Őfelsége manifesztuma megállapította.

A Pravda végül idézi a királyi proklamáció szavait, hogy az állam megmentése a legfőbb törvény és a nemzet szolgálata a legszentebb szolgálat.

Dr. Szpaho Beogradban

Szerdán Beogradba érkezett dr. Mehmed Szpaho volt kereskedelmi miniszter, a muzulmánok vezére. Szpaho hír szerint bekép a kormány-

Zsvkovics Petár tábornok miniszterelnök

(Rónay Beograd felvétele)

és hogy szolgálatuk közben semmiféle párt vagy egyéb érdekek ne vezessék őket, hanem kizárólag a törvényeket hajtásuk végre.

A tisztviselők számára az egyetlen ajánlólevél lelkismeretes és törvényes munkájuk, szorgalmuk és a néppel szemben való méltó viselkedésük lesz. A miniszterelnök-belügyminiszter személyesen teszi felelőssé a főispánokat a tisztviselők eljárásiért

ha és a négy füredésben levő tárca egyikét fogja megkapni. Valószínű, hogy a többi tárca betöltésére is rövidesen sor kerül és mint egyik legkomolyabb miniszterjelöltet emlegetik *Surmin* volt minisztert, a zagrebi egyetem történelem tanárát.

Szapho megérkezésével kapcsolatban sokat beszélnek a muzulmánpart feloszlásának kérdéséről is és elterjedt hírek szerint a muzulmánpart nevét »jugoszláv nemzeti pártra« fogja megváltoztatni.

Külföldi lapjelentések a rezsim-változásról

A külföldi sajtó részletesen foglalkozik a Jugoszláviai eseményekkel. A francia lapok közül különösen a *Temps* és az *Echo de Paris* ismertetik kimerítően a jugoszláviai helyzetet és azt írják, hogy *Alekszandar* király a kellő időben akadályozta meg, hogy a parlamentári csoporthoz az államot kettészakítsák. *Pertinax* az *Echo de Paris*-ban azt írja, hogy a balkáni népek nem éretek még a parlamentarizmusra.

A *Le Journal* dicséri *Alekszandar* király határozottságát és bátorságát. A *Volonté* szerint Jugoszláviának meg kell őrizni hidegvérét, mert olyan szomszédai vannak, amelyeknek más céljaik vannak. A *L'Avenir* szerint a parlamentarizmus az államot romlásba kergette és a király idejében mentette meg országát.

A *Temps* vezércikkben foglalkozik *Alekszandar* király személyével és azt írja, hogy *Ötlete nagy politikai bátorságról tett tanubizonyítást, amikor a nemzet és az állam egysége érdekében ezt a lépést megtette.* Reméli, hogy a jugoszláv külpolitikában továbbra is a béke szelme fog uralkodni.

Az angol sajtó rokonszenve

Az angol sajtó nagy rokonszenven ír Jugoszláviáról. A *Star* elismerő hangon kommentálja *Alekszandar* király lépését és azt írja, hogy a nehéz helyzetből ez volt az egyetlen lehető és észszerű kibontakozási mód.

Az *Evening Standard*, a liberálisok lapja, vezércikkben foglalkozik az eseményekkel és megállapítja, hogy ezuttal újabb vereséget szenvedett a parlamentarizmus elve.

— Az a probléma — írja a lap — amely elé most Jugoszlávia került és amelyet *annyi erővel és észszerűséggel likvidáltak*, előbb-utóbb égető problémája lesz mindazoknak az európai államoknak, amelyek még nem tértek le a parlamentarizmus útjáról. Olaszország, Spanyolország, Lengyelország, Törökország és most Jugoszlávia is megmutatták, hogy parlament nélkül is lehet dolgozni és alkotni.

A *Times* helyesli *Alekszandar* király eljárást. Szerinte ezzel az állam rendhez fog jutni és hozzájárul Európa békéjéhez. A lap szerint csak egy átmeneti felvilágosult és reformokat alkotó abszolutizmusról van szó, amely első fogja készíteni az új alkotmányt.

A kisantant lapjai

Nagy érdeklődéssel foglalkoznak a jugoszláviai eseményekkel a román lapok is. Az *Adeverul* azt írja, hogy az új rendszer erős lesz és hivatkozik arra, hogy maga *Radics* István is tábornoki kormányt követelt. Egyébként a kormány összehívását is látszik, hogy a horvátokat és a szlovénokat is kielégítették. Az *Adeverul* Beogradba küldött tudósítója beszámol arról, hogy az országban teljes rend és nyugalom uralkodik és a legnagyobb érdeklődéssel várják a kormány programját. A horvátok kijelentik, hogy eddig csak nyertek a rezsimváltással, mert a parlamentet feloszlatták.

A csehszlávok sajtó élénken kommentálja a jugoszláv eseményeket. A féllivatalos *Prager Presse* vezető helyen foglalkozik a jugoszláv helyzettel és azt írja, hogy az új kormány átmeneti jellegű. A szomszéd államok különösen azok, amelyek meleg baráti viszonyt tartanak fenn Jugoszláviával, úgy ítélik meg a helyzetet, hogy a legutóbbi napok eseményei mindenesetre korszakalkotó jelentőségűek és Jugoszlávia összes barátai őszintén kívánják, hogy az ország belpolitikai élete minél előbb a normális mederbe kerüljön.

Német és olasz lapvélemények

A német sajtó is részletesen ismerteti a jugoszláv eseményeket. A nemzeti liberális sajtó véleménye szerint be kell várni, hogy az új alkotmány megjavítja-e a jugoszláv testvérepek közötti viszonyt, ami már most is nagyon valószínű. A *Kreuzzeitung* azt írja, hogy Németországnak semmi oka sincs; hogy egy külföldi állam ügyeibe beavatkozzék. A német birodalomnak csak egy feladata lehet, kifejezni azt az őszinte kívánságot, hogy a jugoszláv királyi akció mielőbb teljes sikerrel járjon és teljes meggyezéshez, valamint az ország konszolidációjához vezessen.

Római jelentés szerint a féllivatalos *Tribuna*

azt írja, hogy az eddigi jugoszláv krízisnek kétös jelentősége volt. Általános szempontból a változást a parlamentarizmus elvének Európa-szerte tapasztalható krízisével kell kapcsolatba hozni. A parlamentarizmusnak ez az európai válsága megmutatta, hogy vannak olyan fontos problémák, amelyeket parlamentáris rezsim, ha még olyan fényes tradíciókkal rendelkeznek is, nem tud megoldani. Ezek a rezsimnek tehetetleneknek bizonyultak minden olyan esetben, ha vitális kérdéseket kellett megoldani.

Olaszországnak Jugoszláviával szemben követendő politikájáról a *Tribuna* a következőket írja:

— *Olaszországnak semmi oka sincs arra, hogy a legutóbbi jugoszláviai eseményeket ne fogadja nyugalommal.* Olaszországban nem is kelthetnek nyugtalanságot a jugoszláv belpolitika eseményei, mert Itália ezek után sem fog eltérni régi álláspontjától, amely egy rendezett nagyhatalom barátságos álláspontja egy kisebb állammal szemben. Ami az adriai kérdést illeti, az újonnan alakult kormány módjában van tovább dolgozni egy lojális és korrekt szomszédi viszony kiépítésén.

Giornale d'Italia azt írja, hogy a parlamenten kívüli kormány kinevezése az elfajult pártharcok végét jelenti.

Poincaré bukása után Briand következik köztársasági koncentrációs kormánnyal

A radikális párt elhatározta, hogy mindenkor, amikor Poincaré felveti a bizalmi kérdést, a kormány ellen fog szavazni

Párisból jelentik: Francia politikai körökben igen nagy feltűnést kelt a radikális párt kamarai frakciójának kedden hozott határozata, amelynek értelmében a radikális párt minden esetben a kormány ellen fog szavazni, ha a kormány felveti a bizalmi kérdést.

Kormánykörökben azzal próbálják gyengíteni a radikális párt határozatát, hogy annak elé nem Poincaré, hanem kormányának összetétele ellen irányul. Akárhogyan értelmezzük is azonban a radikális frakció döntését tény az, hogy

most már a baloldali polgári pártok is egységesen lépnek fel a kormánnyal szemben, aminek könnyen súlyos következményei lehetnek.

Néhány szerda reggeli párisi lap a radikális frakció határozatával kapcsolatban annak a nézetének ad kifejezést, hogy Poincaré esetéről-ezre talán hajlandó lesz a szavazás eredményének megfelelően változtatni a kormány összetételén. Noha ezek a hírek még leg-

A *Lavoro d'Italia* úgy látja, hogy a jugoszláv kormányválság újabb bizonyíték amellett, hogy a parlamentarizmus egész Európában dekadenciába süllyed.

A zagrebi rendőrfőnök engedélyezte a parasztdemokrata koalíció választmányi ülését

Zagrebból jelentik: Zagrebben nagy számban tartózkodnak a volt képviselők, akik szerdán délelőtt résztvettek a Parasztdemokrata koalíció választmányi ülésén. Az ülésen kisebb incidens is történt. Délelőtt tizenegy órakor az ülésen megjelent egy rendőrtisztviselő több detektívvel és hivatkozva a törvény rendelkezéseire, hogy nem szabad gyűléseket tartani, kérte, hogy a résztvevők hagyják el a termet. Dr. Maesck Vlatko intervenciójára azonban a rendőrfőnök elrendelte, hogy a rendőrök vonuljanak ki a paraszttörlőből és ezután nyugodtan folytathatták az ülésezést a koalíció volt képviselői.

A zagrebi komeszárt még mindig nem nevezik ki. Valószínűnek tartják, hogy a jelenlegi polgármestert, dr. Szrkuly Istvánt fogják kinevezni komeszárnak.

Zagrebben egyébként teljes rend és nyugalom van.

alább is koraiak, tény az, hogy

Poincaré három-négy új miniszteri tárcát készült kreálni, amelyeket a radikálisoknak fog felajánlani.

Nagy kérdés azonban, hogy a radikálisok hajlandók lesznek-e a nemzeti egység kormányát feltámasztani, aminek a lehetőségében egyáltalán nem bízunk.

Ha Poincaré valamelyik szavazásánál kisebbségbe kerülne és az összkormány lemondásának benyújtására kényszerülne, akkor

Briand külügyminisztert tartják a legvalószínűbb miniszterelnökkjelöltnek, akinek kormánya a radikális párttól a baloldali köztársasági pártig terjedne, vagyis a köztársasági koncentrációs kormánya lenne.

Mindezek egyelőre csak kombinációk és még nem lehet tisztán látni, hogy a legközelebbi hetekben a francia belpolitika miképpen fog alakulni.

Magyar területen leszállt két jugoszláv repülőgép

A két utasszállító gép eltévedt a ködben

Budapestről jelentik: Kedden délután öt órakor a keleti pályaudvar állomásfőnökségéről bejelentették a főkapitányságnak, hogy a taksonyi állomás főnökének jelentése szerint az ottani állomásépület közelében

egy jugoszláv repülőgép benzinhány miatt leszállott.

A főkapitányság központi ügyeletén vették fel a keleti pályaudvarról érkezett jelentést, amely szerint a leszállt jugoszláv repülőgép pilótája a taksonyi postáról telefonálni akart a budapesti jugoszláv követségre.

de mivel csak francia nyelven beszélt és így nem tudták megérteni, a telefonálást nem engedték meg.

Szerdán reggel egy a kereskedelemi minisztérium légügyi hivatala, mint a belügyminisztérium közbiztársági osztálya megindította a vizsgálatot, hogy mi-féle gép szállott le Taksonyban, annál inkább, mert olyan jelentés érkezett, hogy tulajdonképpen két gépről van szó.

Taksonyban nincs csendőrség, csak a közeli Dunaharasztiiban és ezek a dunaharaszti csendőrök vették őrizetbe a leszállt gépet.

Megállapították, hogy csakugyan két gépről van szó.

Az egyik azonban még hétfőn szállt le. Ez is jugoszláv gép volt.

A kedden Taksony határában leszállt jugoszláv gép francia pilótája jelentkezett a vasuti előjáróságnál és elmondotta, hogy ez a gép állandó postaforgalmat bonyolít le Beograd, Budapest és Bécs között. Kedden utközben elfogyott a benzine. Budapestben akart leszállni, de a sűrű ködben nem találta meg Bu-

dapestet. Ezért kényszerült aztán leszállni Taksonyban. A pilóta szerda reggel vonatra ült és Budapestre is utazott. A gépet egyelőre még a dunaharaszti csendőrök őrzik.

A kereskedelemügyi minisztérium légügyi hivatala a következő felvilágosítást adta az ügyvel kapcsolatban az újságíróknak:

— A valóságban az történt, hogy hétfőn és kedden a Nemzetközi Légiforgalmi Rt. egy-egy utast szállító és postarepülőgépe, a kedvezőtlen időjárás miatt Beogradból Budapestre jövet leszállásra kényszerült.

— A hétfőn leszállt repülőgép, amely a F—AEBI jelzést viseli és amelyet *Grahovac* Kázmér forgalmi pilóta vezetett, Soltnál hajtott végre kényszerleszállást, mivel a ködben eltévedt és benzine kifogyott. A keddi repülőgép, mely F—AIEB jelzést viselt és amelyet *Heu* József francia pilóta vezetett, Dunaszentbenedeknél, majd Taksonyban hajtott végre kényszerleszállást. Ez a gép is eltévedt a ködben és ennek is elfogyott a benzine.

**Autofotó
Fotofotó
Fameiszetek
Rajzok**

A Vajdaságban egyedülálló üzlet!

**FISCHER ÉS
KRAUSZ**

Bécs, Szécs ut. 19
Telefon 629

a legjobb kivitelben

A noviszadi gazdasági és kulturális egyesületek hódoló táviratot intéztek Ófelségéhez

Az egyesületek örömmel üdvözlük az új államberendezkedés megteremtését

Noviszadról jelentik: A noviszadi gazdasági és kulturális egyesületek szerdán több ülést tartottak, amelyekről hódoló táviratot küldtek Ófelségének a királynak az új állami berendezkedés létrehozása alkalmából.

Dél előtt tíz óraker igazgatósági ülést tartott a noviszadi kereskedelmi és iparkamara és az ülésről a következő táviratot küldték Ófelségének:

Ófelsége Aleksandar Királynak, Beograd.

A noviszadi Kereskedelmi, Ipari és Gyáripari Kamara úgy saját mint 27.000 kereskedő és iparos nevében megelégedésének kifejezését terjeszti Ófelsége a Király elé az ország belső berendezésének újraszervezése alkalmából. Ezen kamara kebelében megszervezett gazdasági egyesületek minden tekintetben támogatni fogják Ófelségét és a kormányt, hogy Ófelsége proklamációja, amellyel végetvetett annak az állami berendezkedésnek, amely az ország gazdasági fejlődését gátolta, kifizető célját elérje.

Éljen Ófelsége a Király és az egész királyi Család!

Popovics Dáka elnök, dr. Koszics Mirko főtitkár.

A noviszadi gazdasági egyesületek dr. Dungserszki Gedeon elnöke alatt a noviszadi tőzsde termében ülést tartottak, amelyről a következő táviratot intéztek Ófelségéhez:

Ófelsége Aleksandar Királynak, Beograd.

A noviszadi gazdasági egyesületek mai ülésük-

ről egyhangulag üdvözlük Ófelségét a Királyt azért a cselekedetért, amellyel végetvetett a tarthatatlan politikai válságnak. Abban a reményben, hogy az eddigi politikai helyzet megszűnésével az ország gazdasági helyzete is jobb utra terelődik, üdvözlük Ófelségét.

Éljen Király és a fenséges királyi Család!

A táviratot Dungserszki Gedeon a noviszadi tőzsde elnöke és még hat gazdasági egyesület képviselője írta alá.

A noviszadi kultúregyesületek délután fél négykor a Matica Szrpszka dísztermében tartottak ülést. Az ülésen dr. Pavlasz Ignjat a noviszadi szokolegyesület elnöke elnökölt és azon hetven egyesület képviselői vettek részt. A kulturális egyesület a következő hódoló táviratot küldte Ófelségének:

Ófelsége Aleksandar Királynak, Beograd.

A noviszadi kulturális egyesületek képviselői Ófelsége a Király proklamációjával kapcsolatban a Maticában ma tartott összejövetelükről üdvözlük Felségedet mint az államegység legmagasabb őrzőjét és a teljes jogrend, egyenlőség és szabadság védelmezőjét, egyhangulag elfogadjuk, hogy minden tekintetben segítkeznek Felségednek a nemzet újjászervezésére irányuló munkájában.

Dr. Pavlasz Ignjat elnök, Matin Franja és Gracsanin Gaja titkárok.

A gazdasági és kulturális egyesületek hódoló megnyilatkozása Noviszad város lakossága körében általános megelégedést és örömet keltett.

Az amerikai szenátus csak fenntartásokkal akarja ratifikálni a Kellog-paktumot

Az ellenzék azt kívánja, hogy az amerikai kormány intézzen jegyzéket a paktumot aláíró hatalmakhoz és hangsúlyozza a Monroe-elvet, Coolidge elnök azonban ragaszkodik a Kellog-paktum feltétel nélküli ratifikálásához

Washingtonból jelentik: A Kellog-paktum ratifikálásáról szóló szenátusi vita kedden érte el tetőpontját. Az ellenzék kompromisszumos javaslatot terjesztett be, amelynek értelmében hozzájárul a Kellog-paktum ratifikálásához, ha a szenátus külügyi bizottsága jegyzéket intéz a Kellog-paktum valamennyi szignatárius hatalmához, amelyben közli, hogy az amerikai kormány a Kellog-paktumot úgy értelmezi, hogy nem érinti semmi formában az amerikai alkotmány alapvető tételét, a Monroe-elvet.

A vita folyamán Borah szenátor, a külügyi bizottság elnöke, elhagyta az üléstermet és a Fehér Háza ment, hogy tanácskozzék Coolidge elnökkel az ellenzék indítványa ügyében. Borah szenátor azzal tért vissza

szá a szenátus ülésére, hogy

Coolidge elnök ragaszkodik a Kellog-paktum feltétel nélküli ratifikálásához.

Borah hozzátette, hogy álláspontja minden tekintetben azonos Coolidge álláspontjával és az ellenzéki javaslatot csak azért terjesztette az elnök elé, hogy meggyorsítsa a szenátus napirendjén levő kérdések tárgyalását.

A kompromisszumos javaslat meghíusulása után a vita újra fellángolt. Bruce demokrata szenátor a ratifikációt holtkörös lépésnek mondta, végeredményben azonban hozzájárult a ratifikálásához, abban a reményben, hogy

a ratifikálás megtörténte után az Egyesült Államok kormánya talán belép a Népszövetségbe és elismeri a hágai állandó nemzetközi törvényeket.

„Jelentéktelen iskolai honoráriumokból tengetik életüket a bánáti katolikus papok“

Rodics Rafael beogradi érsek a vajdasági katolikus egyház helyzetéről

A Vajdaságiak Egyesülete, amely a múlt évben alakult meg Beogradban, az egyesülés tizedik évfordulója alkalmából könyvet adott ki, amelyben a vajdasági közélet ismert személyiségei írtak érdekes cikkeket a vajdasági állapotokról. Az egyesület kérelmére a könyv összeállításánál közreműködtek: Vrhovc Rađivoj a noviszadi Matica Szrpszka elnöke, Jaksics Milutin nyugalmazott tanár, dr. Kusanin Milán író, dr. Koszics Mirko egyetemi tanár, a noviszadi kereskedelmi kamara főtitkára, dr. Kraft István a német párt vezére, dr. Letics Georgije Iestvári görögkeleti püspök, Manolovics Teodor író, Markovics Radoszláv görögkeleti esperes, Popovics Dáka volt agrárreform-miniszter, dr. Popovics Dusan beogradi egyetemi tanár, dr. Popovics Laza zágrébi egyetemi tanár, dr. Radojesics Nikola ljubljana egyetemi tanár, Rodics Rafael beogradi érsek, Szekulics Iszidora író, Sztajics Vása a szuboticei gimnázium igazgatója, dr. Sztanovics Sztanoje egyetemi tanár, a noviszadi történelmi társulat elnöke, Csaják Ján író és dr. Setyerov Sztavko volt nemzetgyűlési képviselő.

Különösen érdekes Rodics Rafael beogradi érsek cikke, amely a bánáti katolikusok helyzetét ismerteti.

— A háboru után — írja a Rodics érsek — a bánáti római katolikusok püspök nélkül maradtak. A temesvári püspök, hogy valamiképpen biztosítsa a bánáti katolikusok érdekeit, Booskerkre választást vezetett

ki. Csakhamar szükség mutatkozott, hogy végetveszenek ennek a helyzetnek és hogy Bánát területén megalakítsák a rendes templomi és vallási hatóságot, ami 1923 elején meg is történt, amikor Pollegrinetti Hedmenegildo pápai nuncius a Szentszék felhatalmazására és utasítására kormányunkkal egyetértve Bánát területére engem nevezett ki apostoli adminisztrátornak, Buddnovics Lászlót pedig ugyanakkor bácskai apostoli adminisztrátornak. Új hivatalomat 1923 április 15-én foglaltam el és első dolgom volt, hogy megalakítsam az apostoli adminisztratura központi igazgatóságát. Ezt már másnap meg is tettem, amikor hat lelkészt konzultoraimmá neveztem ki. A központi igazgatóság hozzájárult a rossz állapotok rendezéséhez.

— A jugoszláv Bánát 64 katolikus hitközséget számlál, amelyek nyolc hitjárásra vagy dekanátusra vannak felosztva. A bánáti római katolikusok száma ezidőszert több mint 220.000, amiből 120.000 német, 90.000 magyar, míg a szláv katolikusok száma eléri a tízezeret. Ami a hitközségek fenntartását illeti, melyek az államkincstár patronátusa alatt állottak, amely fizette a lelkészt, karbantartotta a templomot és lelkészilakot, mások eltartásáról a magán patronátusok (nagybirtokosok) gondoskodtak, míg a többi hitközséget a hívők, vagy pedig a politikai községek tartották el. A bánáti katolikus templomokban a szentbonedekot a lelkészek a hívők anyagnyelvé tartják,

míg olyan helyeken, ahol többnyelvű hívők vannak, több nyelven tartják a prédikációt.

— Az imperiumváltozás folytán a hitéletben is jelentékeny változások állottak be. A templom nehéz, ugyiszóván kétségbeesztő anyagi helyzetbe jutott. Az államkincstár nem volt hajlandó kötelezettséget vállalni azokkal a hitközségekkel szemben, amelyek a régi imperium alatt az államkincstár patronátusa alatt állottak. A magánpatronátusok, a nagybirtokok agrárreform alá estek, ezeket felosztották és így nem voltak képesek továbbra is eleget tenni patronusi kötelezettségeiknek. Ezek után a nép és az egyes politikai községek sem voltak hajlandók a hitközségek eltartásáról gondoskodni. Ennek folytán a bánáti római katolikus hitközségek olyan kétségbeesztő anyagi helyzetbe kerültek, hogy még a szertartásokhoz szükséges apróságokat sem voltak képesek beszerezni és a lelkészek is minden anyagi támogatás nélkül maradtak. A háboru utáni első években a katolikus lelkészek kétségbeesztő anyagi helyzetben voltak akkor, amikor a nép, különösen a földművelő nép a magas gabonárák folytán a legjobban anyagi helyzetbe került és az állami tisztviselők is anyagilag biztosítva voltak.

— Ilyenek voltak az állapotok akkor, amikor a központi vallási igazgatóság elhatározta, hogy a helyzetben a legrövidebb időn belül segíteni fog. A központi igazgatóság elhatározta, hogy egész Bánát területén hitközségeket fog létesíteni, amelyeknek kötelessége a templomot és annak lelkészét eltartani. A konzultórium 1925-ben erre vonatkozólag alapszabályokat készített, amelyek egész Bánátra kiterjedtek. Egyidőben pástorlevél jelent meg, amely felszólította az összes hitközségeket, hogy a zavartalan vallási élet biztosítása érdekében minden tekintetben tegyenek eleget kötelezettségeiknek. A pástorlevél annak a reménynek adott kifejezést, hogy ezáltal a római katolikus hitközségek alapítása folytán a vallási élet a legnagyobb rendben zavartalanul fog működni.

— Sajnos azonban, ez a remény nem teljesedett be. Ertelmes ember előtt tel nem fogható okokból ellenállás nyilvánult meg az új alapszabályok, valamint a római katolikus hitközségek alapítása ellen. Ebben az ellenállásban sajnos, a bánáti városok vitték a főszerepet, akiknek pedig jó példát kellett volna mutatniok a falusi hitközségek számára. Nagy vita indult meg, amely a napi sajtóban is folytatódott és ennek következményeként még ma is igen sok községben nem alakították meg a hitközségeket és a nép a jelentéktelen templomát nem hajlandó megfizetni. Az ilyen állapotok folytán azután nem csoda, ha az a sok gyönyörű templom a hívők nemterődősége folytán romladozik, a lelkészek pedig kizárólag a jelentéktelen iskolai honoráriumokból tengetik életüket.

— A római katolikus papok száma az utóbbi években annyira csökkent, hogy például a Bánátban 220.000 katolikus hívőre alig 70 lelkész jut. Őt bánáti katolikus hitközségben már évek óta betöltetlenül áll a lelkészi állás. A lelkészek közül sokan igen öregek, sőt ketten nyolcvan éven túl vannak és a nagy lelkészhiány folytán még ebben a magas korban is kénytelenek lelkészi kötelezettségeiket teljesíteni. Ilyen körülmények között könnyen felfogható, hogy a népnél az erkölcsi és vallási helyzet a legalacsonyabb fokon áll, ami nem is csoda, amikor azt látjuk, hogy 4–5000 hívő van egy már kimerült lelkészre bízva.

Sikkasztás miatt letartóztatták a szuboticei munkásbiztosító szrbobrání megbizottját

A letartóztatott tisztviselő beismerő vallomást tett

Noviszadról jelentik: A szuboticei kerületi munkásbiztosító pénztár feljelentésére szerdán a szrbobrání csendőrség letartóztatta Sijacsics Aleksandart, a munkásbiztosító pénztár szrbobrání megbizottját, akit okirathamisítással és sikkasztással gyanúsítanak.

A feljelentés szerint Sijacsics, mint a szuboticei kerület munkásbiztosító pénztár megbizottja, 1928 július—augusztusi időközben a munkaadókot behajtott biztosítási díjakból több mint huszezer dinárt elsikkasztott azáltal, hogy a fizetési meghagyásokban feltüntetett biztosítási összegeket nagyobbra javította ki és beszédett tőlel saját céljaira használta fel.

A sikkasztásnak Bauer János, a szuboticei munkásbiztosító pénztár titkára jött nyómára, aki a múlt héten Szrbobránban járt, hogy Sijacsics működését felülvizsgálja. Ez alkalommal a titkár a munkaadókól levő fizetési meghagyásokat összegezte az eredeti meghagyásokkal és megállapította, hogy a munkaadók meghagyásán nagyobb összeg van feltüntetve. Bauer titkár jelentést tett a szuboticei munkásbiztosító pénztárnak, amely azután Sijacsics ellen a szrbobrání csendőrségen okirathamisítás és sikkasztás miatt bűnvádi feljelentést tett. A feljelentés alapján a csendőrség valótóra fogta Sijacsicot, aki eleinte tagadt, de később bevallotta, hogy a feljelentésben megjelölt bűncselekményeket csakugyan elkövette.

Sijacsicsnak két évvel ezelőtt Szrbobránban fűszerkereskedése volt, de csödbe jutott. Másfél évvel ezelőtt lett a munkásbiztosító pénztár szrbobrání megbizottja és apja, aki jómódu gazdálkodó, 15.000 dináros biztosítékot adott a munkásbiztosító pénztárnak.

Tizezer dináros pályázat folytatásos közlésre alkalmas történelmi tárgyú regényre

Mint szerdai számunkban már megírtuk, a magyar-szerb barátság ápolása s a vajdasági irodalmi élet fejlesztésének dokumentálására pályázatot hirdetünk történelmi regényre.

A pályázat feltételei a következők:

1. A pályázatot történelmi tárgyú regényre írjuk ki. A pályázatnál előnyben részesül olyan regény, amely a magyar-szerb közeledés és testvériesülés gondolatát szolgálja, amely tehát tárgyat a magyar-szerb közös küzdelmek korszakából meríti. Semmi körülmények között sem bocsátunk bírálat alá olyan munkát, amelynek tartalma, vagy irányzata bármelyik nép érzékenységét bántja.

2. A pályázaton díjat

csak irodalmi értékű regény nyer.

Amennyiben ilyen pályamunka nem érkeznék be s valamelyik díj nem volna kiadható, a pályadíjat

ösztöndj céljaira fordítjuk

s olyan jugoszláv író, vagy lírapírót jutalmazunk meg vele, akinek munkássága legjobban szolgálja a népek testvérieségének s megbékülésének gondolatát.

3. A pályanyertes regényt, vagy regényeket a Bácsmegeyi Napló folytatásokban közli le s joga van könyv alakban is kiadni. A könyv alakban

való megjelentetés tiszteletdíjára nézve a szerzővel külön állapodik meg.

4. A megjutalmazott regénynek legalább ötven folytatásra terjedőnek kell lenni, ami a Bácsmegeyi Napló huszonöt teljes oldalának felel meg.

5. A tizezer dináros pályadíjból

5000 dináros első, 3000 dináros második és 2000 dináros harmadik

díjat adunk ki. Amennyiben különösen jó pályamunkákat kapunk,

a pályadíjakat felemeljük.

6. A pályamunkák benyújtásának határideje 1929. április 15-ike.

7. A pályamunkák mindig csak a papír egyik oldalán géppel írva névtelenül és jelíges levél nélkül

postán ajánlva küldendők be

a Bácsmegeyi Napló szerkesztősége címére.

A postai feladóvevény megőrzendő, mint a szerző jogigényének igazolása.

csak azon pályamunkák szerzőit nevezzük meg, akik díjat, vagy dícséretet nyertek.

8. A beérkező pályamunkák megbírálására a szerkesztőség tagjain kívül álló bíráló bizottságot kérünk fel.

A Bécs—prágai gyorsvonat összeütközött egy tehervonattal

Két halottja és három súlyos sebesültje van a katasztrófának

Iglarból jelentik: A Bécs—Znaim—prágai gyorsvonat, amely szerdán reggel 5 óra 15 perckor hagyta el Iglart, reggel hat óra után néhány perccel Nemeskí-Brod állomás előtt összeütközött egy tehervonattal.

A gyorsvonat mozdonya és első kocsija darabokra tört, a vonat vezetője és fűtője meghalt, három vasutas súlyosan, egy könnyebben megsebesült.

Az utasok közül senki sem sérült meg komolyabban, mert az első kocsiiban csak vasutasok tartózkodtak. A szerencsétlenséget az okozta, hogy

a váltóhoz vezető sodrony a nagy hidegben elpattant és a váltó ilyen körülmények között nem működött.

A forgalom a Znaim—prágai vonalon három órát szünetelt és csak a déli órákban indult meg.

Meztelenül a pincébe zárta, éhezettette, ütötte-verte vadházastársát egy izbistei gazdálkodó

Két hétig szenvedett a pincébe láncolva az asszony, akit kinzója bottal és kődarabbal véresre vert — A kegyetlen gazdálkodót hét évi fegyházra ítélte a belacrkvai törvényszék

Belacrkváról jelentik: A belacrkvai kerületi törvényszék most tárgyalta azt a nagy feltűnést kelteti bűnügyet, amelynek központjában Brankov Sovra izbistei vagyonos gazdálkodó állott. Brankov a vádirat szerint megdöbbentő kegyetlenséggel öngyilkosságra akarta kényszeríteni vadházastársát, hogy vagyonához hozzájuthasson.

A gazdag özvegy

A vádirat szerint Brankov Sovra vagyonos izbistei gazdálkodó Vrsacon megismerkedett egy fiatal, szép özvegyasszonnyal: Masicki Annával, akiről tudta, hogy elhalt férje után tekintélyes vagyont örökölt. Brankov érdeklődött az özvegyasszony vagyonai állapotáról és megtudta, hogy annak házában és földjén kívül sok ékszere is van. A kaptsi Brankov hamarosan elhatározta, hogy feleségül veszi a gazdag özvegyt. Hosszas udvarlás és rábeszélés után arra bírta Masicki Annát, hogy próbaházasságot kössön vele. Ez a próbaházassági rendszer azon a vidéken divatos és így Masicki Anna sem találta furcsának, amikor Brankov erre felszólította. Masicki Anna és Brankov Sovra közös háztartásba léptek, jól éltek, de a boldogságnak hamarosan vége lett. A behelgő morderu Brankov később durva és erőszakos lett, ütötte-verte vadházastársát, sőt el is kergette az asszonyt, de ékszereit elvette és elrejtette a szállásán. Az asszony, aki ekkor már felismerte Brankov célját, nem nyugodott bele ékszereit és dukáitja elűnésébe, hanem feljelentést tett Brankov ellen a csendőrségen, amely vállaltára fogta Brankovot, aki előadta az elrejtett ékszerdobozt.

Asszonyszöktetés

Brankov ezután rábeszéléssel és ígérettel kísérelt rá az asszonyt, azonban a veszekedések, sőt a tetlegességek ezután is napirenden voltak. Az asszony ilyenkor mindig elhagyta Brankovot, de mindannyiszor vissza is tért.

Masicki Anna a múlt év szeptemberében végképp meguntta ezt a bánásmódot és azzal ment el hazulról,

hogy többé nem tér vissza durva szerelméhez. Szeptember 24-ikén Brankov a belacrkvai országúton véletlenül találkozott az asszonnyal, aki egyik barátjával kocsin a belacrkvai vásárra igyekezett. Brankov hamarosan romantikus megoldást talált, hogy az asszonyt visszaszerezze. Megállította Masicki Anna kocsiját és beszédbe elegyedett az asszonnyal, aki azonban tudni sem akart újabb visszatérésről. Brankov ekkor hirtelen átkarolta az asszonyt és áttemelte a kocsijára, a lovak közé csapott és elrabolta kedvesét, akit újból hazavitt a kuriájára.

Szerelem és boxer

Hazaérve megállapodott az asszonnyal, hogy új életet kezdenek. Az asszonynak két hold földet ígért, viszont az asszony Grebenacon levő házában felét ígérte Brankovnak. Ezt a megállapodást a községi bíról előtt írásba is foglalták. Két napig tartott a béke a vadházastársak között, de a harmadik napon már Brankov boxerrel véresre verte kedvesét. Az asszony feje tele volt sérülésekkel és ájultan esett össze. Amikor magához tért, meztelenül feküdt a földön, kezét és lábait vastag kötéssel egymáshoz voltak kötözve. Brankov nehogy az asszony segélykiáltásait meghallhassák, rongyokat is tömött a szájába. Brankov az összekötözött, megrémült, agyonkintott asszony szeméit egy fekete kendővel is bekötötte. Az újabb izgalmtól Masicki Anna ismét elvesztette eszméletét, mert azt hitte, hogy Brankov a kutba akarja dobni.

A pince titka

A megkintott asszonyt Brankov a pincébe vitte, ahol egy vékony nádpálcával addig verte az asszony talpát, míg azon a vér ki nem serkedt. A vérengző szerelmes az eszméletlen asszonyt meztelenül, megkötözve és vérbefagyva a pincébe hagyta, ahonnan két hétig nem is került elő. Brankov kétizben megkönyörült az asszonnyal és kevés ennyalót odadt neki, de vizet csak egyszer vitt le a pincébe. Hiábavaló volt az asszony jajveszékése, siránkozása, senkiségi halotta meg segélykiáltásait.

Október 6-ikán Brankov felhozta a pincéből megkintott vadházastársát, a szobába vitte és ott egy vastag láncsal az ágyhoz kötötte. Ezzel azonban nem elégedett meg, hanem levágta az asszony haját és egy kődarabbal véresre verte. A vadállati ember ezenfelül összeharapdálta az asszony testét és annyira összemarta a jobb keze mutatóját, hogy az cafatokban lógott le és később műtéti uton kellett eltávolítani.

Néhány napig így maradt Masicki Anna az ágyhoz kötve, míg végre egyik szomszédjuk, felhasználva Brankov távollétét, elfűrészelte az ágy lábait és kiszabadította a szerencsétlen asszonyt.

A tárgyalás

Jovanovic R. tanácselnök tanácsa tárgyalta ezt a példátlanul álló bűncselekményt. A közzéadott Nedeljkovic Bosko államügyész képviselte, míg a védelmet dr. Radivojovic Gaja ügyvéd látta el.

A vádirat Brankovot személyes szabadság megsértésével és súlyos testi sértés büntetével vádolt. Az elnök a vádirat felolvasása után a vádlottat hallgatta ki. A vádlott fiatal, erőstermetű, villogó szemű ember és kihívóan állt a bíróság asztala előtt. A vádiratban felsorolt vádakot részben beismerte és védelmére csak annyit tudott felhozni, hogy erre az eljárásra az asszony viselkedése kényszerítette rá, aki csendőrséggel többször megverte. Brankov nem érzett megbánást és viselkedése miatt az elnök többször rendreutasította.

Masicki Anna kihallgatása két óra hosszat tartott. Vallomásaiban elmondotta, hogy Brankov azért kínozza, hogy vagyona birtokába juthasson, amit úgy akart elérni, ha az asszonyt az öngyilkossághoz kergeti. Brankov azalatt az idő alatt, amíg az asszonyt a pincébe megkötözve tartotta, Masicki Anna nevére egy 15.000 dináros váltót hamisított és azt értékesítette. Azonfelül betábláztatta magát az asszony házrészére.

Néhány tanu kihallgatása után az orvosi látóletet olvasták fel, amely felsorolta Masicki Anna sérüléseit.

Végül az elnök felolvasta Brankov erkölcsi bizonyítványát, amelyben a hatóságok Brankovot, mint veszedelmes gonosztevő-típust tüntetik fel, akit különben a zagrebi katonai törvényszék rablás miatt nyolcévi fegyházra ítelt.

A vád- és védbeszéd elhangzása után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza és hosszabb tanácskozás után Brankovot hét évi fegyházra és politikai jogának tíz évre való elvesztésére ítélte, egyben kötelezte 3970 dinár orvosi költség megfizetésére.

A vádlott és védője, valamint az államügyész fellobbeztek.

Meggyilkolta az apját egy zmajeváci legény

Az apagyilkost a község népe félholtra verte

Oszijekről jelentik: Borzalmas bűntény tartja izgalomban néhány nap óta a baranyai Zmajevác község lakosságát. Egy elvetemült fiatalember boros fővel megtámadta az édesapját és szívenszurta.

Fabri Mihály zmajeváci cipézmester a napokban disznótort rendezett, amelyre sok ismerőst meghívta. A mulatság a legjobb hangulatban tartott, amikor a cipézmester huszonhárom éves fia ittas fővel garázdálkodni kezdett. A fiatal legény, aki egyike volt a község leggarázdább legényeinek, sok bajt okozott az apjának. Fabri egy ízben kötekedő természetű miatt erősen megdorgálta fiát. A fiu akkor bosszúból felgyújtotta apja házá, de az apa megbocsátott fiának, aki így elkerülte a törvényes büntetést is.

A disznótort alkalmával a fiu ismét garázdálkodni kezdett, úgyhogy a vendégek nagyrésze elmenekült. Fabri a vendégek távozása után szemrehányást tett fiának, hogy ilyen szőgyent hozott a házára. Az apa és fia között szóváltás keletkezett és a fiu rátámadt apjára, aki a szomszédokhoz menekült feldühödött fia elől. A fiu azután kést vitt magához és keresni kezdte apját, akit az egyik szomszédnál meg is talált. Az ötvenéves megbocsátóan közeledett a f a felé, aki hirtelen előrántott a kést és szó nélkül szívenszurta az apját, aki nyomban meghalt.

Amikor a szomszédok értesültek a gyilkosságról, botokkal szerelték fel magukat és keresni kezdték az apagyilkost fiut. Csakhamar meg is találták letépték az elvetemedett legényt és botokkal félholtra verték. A gyilkost a csendőrök az utolsó percben mentették ki a nép kezei közül, de sérülései olyan súlyosak, hogy nem bíznak felépülésében.

Kozmetikai szalon

Tulajdonos: Dr. VÉCSEI JENONÉ

Különleges arc- és bőrápolás, az összes arc- és szépséghibák gyógyítása villany és keverfénykezelés, paraffin terapia

Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

Manojlovics Dusán főispán föloszlatta a szubotica városi képviselőtestületet

A főispán ideiglenesen dr. Sztipics Károly polgármestert bizta meg a város vezetésével

Manojlovics Dusán Szubotica város főispánja szerdán délután átiratot intézett a városi hatósághoz, amelyben a törvény értelmében elrendelte a városi képviselőtestület feloszlátását és Sztipics Károlyt dr. fölbontotta a polgármesteri állásból. Ugyanekkor a főispán egy másik átiratában megbizta dr. Sztipics Károlyt polgármestert, hogy további rendelkezésig vezesse a város ügyeit.

Munkatársunk értesülése szerint a polgármester a legközelebbi napokban rendkívüli ülésre fogja összehívni a városi képviselőtestületet, amelyen ismertetni

fogja a feloszlátásról szóló törvényes intézkedéseket és ezzel formálisan is feloszlatták a városi képviselőtestületet.

Dr. Sztipics Károly polgármester működési köre ugyanaz lesz a jövőben is, mint a múltban volt, és a városi tanács a polgármester elnöklése alatt csütörtökön valószínűleg rendes heti ülést tart, amelyen a felvő városi ügyeket fogják elintézni. A kérdés, értesülésünk szerint, akkor lesz véglegesen elintézve, amikor a belügyminiszter végrehajtási utasítást fog kiadni az új törvények értelmezéséről.

Baldwin éles támadása a munkáspárt ellen

„A legnagyobb veszedelemt jelentti Angliára, ha a munkáspárt szerzi meg a többséget” — mondotta az angol miniszterelnök

Londonból jelentik: Baldwin miniszterelnök Bexleyben az ottani konzervatív párt szervezete gyűlésén nagyszabású politikai beszédet mondott. Ezzel a beszéddel voltaképpen meg is nyitotta Baldwin a konzervatív párt választási kampányát. A miniszterelnök erősen támadta a munkáspártot s azt hangoztatta, hogy

soha nagyobb veszély nem érheti az országot nyugalmát és rendjét, mint akkor, ha a választások többséghez juttatják a munkáspártot.

— Nem szabad lekicsinyelni azt a veszedelemt,

amit egy új munkáspárti kormány jelentene — mondotta Baldwin. — Hiába mondják egyesek, hogy az angol munkáspárt már szakított a marxizmussal. A munkáspárti politikusok, akik a párt tagjainak támogatása alatt állanak még mindig szocialisták. Ha a szocialista párt kerül kormányra,

attól kell félni, hogy bevezetik az üzemek nacionalizálását és a bankok állami ellenőrzését.

Ez pedig súlyos következményekkel járhat.

A miniszterelnök beszéde nagy feltűnést keltett angol politikai körökben.

Ujabb kísérlet az angol király gyógykezelésére

György királyt felgyógyulása után Spanyolországba várják

Párisból jelentik: A Quotidien jelenti Bordeaux-ból: Max Salles véggyógyorvos kedden Londonba utazott, az angol király kezelésére. Salles a clorose rum-ozone eljárás feltalálója és az eljárásával legutóbb elért eredmények olyan biztatóak, hogy az angol király kezelőorvosainak ajánlatára meghívták György király betegágyához.

Madridi jelentés szerint a keddi minisztertanács után Primo de Rivera kijelentette, hogy a minisztertanácsban elcsúszban az angol király állapotáról volt szó és arról tanácskoztak, hogy György király esetleg Spanyolországba fog jönni üdülésre. A miniszterelnök megjegyezte, hogy a spanyol kormány és a király nagyon örülne, ha ez a terv megvalósul.

Haberda bécsi orvostanár szerint Forgács Annát nem fojtották meg

A világhírű bécsi tanár szakvéleménye pontról-pontra ellentmond a boncolóorvosok megállapításainak

Budapestről jelentik: Az Erdélyi-per legutóbbi tárgyalási napján nagy feltűnést keltett dr. Gál Jenő védőnek az a bejelentése, amelyben kifogásolta a műstatii boncjegyzőkönyv megállapításának hitelességét. A védő kérte a bíróságot, hogy olvassák fel dr. Haberda Albinak, a bécsi bonctani intézet világhírű tanárának csatolt szakvéleményét Forgács Anna haláláról és egyben kérte a nagyhirű szakértő tanukénti kihallgatását. A bíróság a szakvélemény felolvasását nem rendelte el, de Haberda tanár szenzációs véleményét az egyik budapesti lap leközölte. A világhírű professzor aláírásával és a bécsi bonctani intézet körpecéjével ellátott vélemény a következőképpen hangzik:

1928. december 24-ikén felkerestek dr. Gál Jenő ügyvéd és dr. Kelemen tanársegéd urak és a bírósági akták másolataiból közölték velem azt, ami Forgács Anna halálát illetőleg orvosi megítélés szempontjából fontossággal bír. A vonatkozó iratmásokot tanulmányozás céljából átadták, különösen a boncletet és a műstatii orvosok szakvéleményét. Az iratok alapján véleményem a következő:

1. A halál időpontján, a halál combon levő bőrsebzések, a baloldali hetedik bordán talált porcotörés és a karokon levő véraláfutások kétségtelenül annál a lezuhanásnál keletkeztek, amelyeket a nő 1927. augusztus 20-án szenvedett. Ezek a sérülések és a lezuhanás a halállal semmilyen kapcsolatban nincsenek. Ezek sem a halálnak a bekövetkezését nem okozták, sem pedig ahhoz hozzá nem járultak.

2. A hulla a boncolás idejében, mely csak három nappal a halál után történt, rothadt állapotban volt, amint erre a jegyzőkönyv különböző megállapításából következtetni lehet. A rothadásból magyarázható a sziv pettyhűd volta is, a légutak nyálkahártyájának sötétvörhenyes elszíneződése, valamint a legtöbb belső szervé is, valamint a mellüregben felgyülemlett negyed liter véres folyadék.

3. A rothadási jelenségek miatt a szervek beteges

elváltozásainak felismerése nagyon meg volt nehezítve. Valójában a boncolásról felvett jegyzőkönyvből nem lehet felismerni, hogy Forgács Anna mincképpen halt meg.

4. Teljesen alaptalan az a feltevés, hogy hulladást következében halt meg, mert semmiféle jele a fulladásnak a hullában nem találtatott; az arcnak szederjes elszíneződéséről, mely fulladásnál még az életbenlétkor jelentkezik és a halál beállta után rövid idővel a hullán még látható, az iratokban nincs említés. Hiányzanak továbbá azok a kis, pontszerű vérzések is, amelyek a szemhéj bőrében és a kötőhártyákon fulladásos halált szenvedetteknél a hullában megtalálhatók. Egy további fulladásos jel a tüdőknél puffadt volta, szintén nincs megírva, a tüdők, mint a normálisnál sokkal nagyobbak jelöltetnek meg. Hiányzik továbbá a lépnek fulladásnál előforduló kontrakciója, mely ilyenkor kicsiny, mérsékelt vértartalmú és rancos felszínűnek mutatkozik. Bár a hulla vére folyékony volt, ez azonban nemcsak fulladásnál fordul elő, hanem a hirtelen halál minden esetében, mely halál-tünet nem lehet fulladásra következtetni, különösen nem egy már nem »friss« hullánál, mert ismeretes, hogy a megvaladt vér a rothadás folytán folyékonyvá válik.

5. A hulla nyakán jobboldalt elöl és baloldalt hátul talált, bőrserűen beszáradt, barna szalagszerű csikok azt a gyanút keltették, hogy Forgács Anna fojtogatás vagy zsinegelés következtében erőszakosan fullasztatott meg. Ezekből a csikokból, melyek részleteiben le vannak írva és le vannak fényképezve, többre, mint gyanura következtetni nem lehet. Hogy a nőt nem a nyakra alkalmazott nyomással ölték meg, abból következik, hogy a nyak rétegeiben sem a bőr alatt, sem az izmokban, sem azok között, sem a pajzsmirigy előtt, vagy mögött, sem a nyaki edényeket körülvevő kötőszövet hosszabban vérzések nem találtak, amelyeket megfojtott, vagy zsinegelt egyének holttesteiben rendszerint megtalálunk.

Ugyszintén sértetlen a gége minden egyes része. 6. Forgács Anna tetemében a fulladásnak nemcsak általános jelei, hanem a nyak belső részében található minden lokális sérülés is hiányzik, amiért is teljesen alaptalan halálát megfojtás vagy megszinegelés következtében beállott fulladásos okra visszavezetni.

7. Hamis megállapítás az, amely a nyak bőrének szalagszerű beszáradását kifeszített kézzel való erős nyomás által okozott tipikus megfojtás jelének tünteti fel.

Tipikus megfojtásnál ugyanis a gége mindkét oldalán kicsiny, szabálytalan kerekded vagy csikyszerű bőrkarcolások találhatók, melyek utóbb ugyancsak barnán beszáradnak. Tipikus megfojtásnál vagy zsinegelésnél azonban nem hiányzanak a már előbb említett véraláfutások a nyak különböző rétegeiben, valamint a nyelvsont vagy a gége sérülései.

8. Azok a bőrbeszáradások, amelyeket Forgács Anna nyakán találtak, nem felelnek meg egy fojtogatási aktusnak; nem lehet elgondolni, hogy azok a nyaknak hüvelyk- és mutatóujjal való átfogása folytán keletkeztek. Csak újnak a körme okoz oly karcolt sebet, amelyek beszáradnak s ezáltal barnák lesznek, amiáltal a gége oldalán a tipikus fojtogatási nyomok keletkeznek.

9. A beszáradt csikok arra a feltevésre jogosítanak, hogy a bőr azokon a helyeken, melyek végül szárazakká váltak, a felhámotól meg voltak fosztva, tehát, hogy az epidermis le volt sűrűsve és ezért mélyebb bőrretek a hullán vízvesztés következtében beszáradtak. Sohasem tud a fojtogató kéznek a puha bőrre olyan hosszú és széles bőrbeszáradást létrehozni, amilyen az elhaltak a nyakán jobboldalt elöl s baloldalt hátul láthatók voltak. Az ujjnak a nyomása a bőrnek helyi vértelensége okozásával nem vezethet annak későbbi beszáradásához. A boncoló-orvosoknak ez a tétele: tévedés.

Tapasztalatból tudjuk, hogy excoriatio a hullám akkor is kiszáradáshoz vezet, ha az csak a halál után bármilyen véletlen következtében történt. A boncoló-orvosok véleményének záró mondata eszerint hamis, mert azt mondják, »hogy ezek a nyaki sérülések a halál után nem keletkezhetek, mert a bőr halál után ezeket az elváltozásokat többé nem mutatja«. Ennek éppen az ellenkezője az igaz, mert miután a nyak rétegeiben vérzések sehol sem voltak találhatóak, számolni kell az a lehetőséggel, hogy a bőrhorzsolások, melyek kiszáradáshoz vezetnek, csak a halál után jöhetnek létre.

Nemcsak a felhámnak a leválása, hanem az epidermis sejtjeinek felpuhulása is, a hulla ezen bőrreteknek kiszáradásához vezet e mellékes az, hogy ez a felpuhulás az életben vagy a halál után történt. Éppen így gyakran kiszáradáshoz vezet a bőrnek felpuhulása egy nedves borogatás következtében. Kővér egyéneknél egy bőrdöd is beszáradhat, annak legmélyebb pontjain, míáltal a nyakon ezek akasztási nyomokként tűnhetnek fel. Erdélyinél ugyan nem volt olyan kővér, hogy erre a keletkezési módra lehessen gondolni, de mégis erősebb izzadása a nyakon, minthogy nyári időben több napon át ágyban fektett, véletlenül okozhatta a bőr felpuhulását annak következményes beszáradásával.

10. A puha selyemsál nem volt alkalmas a nyakon látható jelek előidézésére. Inkább, mint már említettem, egy érdes zsinagra kellene gondolni. De nem lehet zsinagra és zsinaggal való megfojtásra, mint végeredményre jutni, mert a jelek a nyak nagyrészt szabadon hagyják és nem teljes körben veszik körül a nyakat, mint az tipikus megszinegelésnél előfordul.

11. A hullarészek vizsgálatának eredménye, amelyet Pregl professzor, a kiváló szakember végzett, megállapítja, hogy az asszony teste az utóbbi napokban veronál jutott. Kétségtelen, hogy az alvás állapota, amelyben 1927. augusztus 23-án és augusztus 24-ikén délelőtt találtatott, a veronál alattószert hatására vezethető vissza. A hullában talált veronálmennyiség nem elég ahhoz, hogy halálos veronálmérgezést lehessen megállapítani. Mindenestre a hullában az életben bevett veronának csak egy része található fel, mert a méreg nagyon gyorsan elhagyja a szervezetet.

Hogy egy teljes és kétségtelen felvilágosítás a halálesetre vonatkozólag a boncolás eredményeképpen létre nem jött, érthető, miután a bíróság ezt a vizsgálatot nem speciális szakértőkre bizta, hanem gyakorló-orvosokra, akik kiképzésük és tapasztalataik következtében kiváló gyógyító orvosok lehetnek, de hullavizsgálásban, különösen ilyen kényes természetűeknél megérthető, hogy nem lehetnek annyira gyakorlottak.

Ha száját és fogait a mai kornek megfelelő ápolásban akarja részesíteni, használja csakis a k i t ű n ő e n bevált

HYPEROL

szájviztablettákat

amelyeknek erősen fertőtlenítő hatásuk van, ártalmatlanná teszik a kórokozókat, megszüntetik a kellemetlen szájízszagot és a fogakat vakító fehérré teszik

Beograd lakossága lelkesen ünnepelte az uralkodópárt Mária királyné Ófelsége születésnapján rendezett ünnepeken

Ünnepi istentiszteletek és udvari bál volt Beogradban

Beogradból jelentik: Ófelsége Mária királyné születésnapját fényes ünnepek keretében ülték meg a fővárosban. Dél előtt a Szaborna Crkvában ünnepi istentisztelet volt, amelyet *Dimitrije* patriárka celebrált. Ágyúvévés jelezte, amikor a királyi pár az udvarból elindult az istentiszteletre. A templom előtt az összegyűlt előkelő ünnepi közönség és a nép lelkes ovációkban részesítették az uralkodópárt. A templomban a királyi család tagjain kívül megjelent *Zsitkovics* Péter miniszterelnök vezetésével az egész kormány, *Seba* csehszlovák követ, *Galli* olasz követ és a diplomáciai kar többi tagja. A politikai élet vezetői közül többek között *Szuphó*, *Kumanudi*, *Mihajlović* Ilia és *Sumenkovics* Ilia voltak jelen, ott volt a tábornoki kar *Bojovics* vojvodával és *Price* admirálissal az élén.

Az istentisztelet után, amikor a királyi pár visszatért az udvarba, *Beograd lakossága az egész udvaron lelkes ovációban részesítette Ófelségeiket.*

A többi felekezetek templomában is ünnepi istentisztelet volt.

Este udvari bál volt, amelyre mintegy nyolcszáz meghívót bocsátottak ki. Az előkelő vendégek, akik között ott voltak az ország társadalmi életének vezetői, száz és száz autóval érkeztek az udvarhoz. A meghívottak között többek között a Vajdaságból is, így ott láttuk többek között *Lalosević* Joca dr.-t és nejét is. Ófelsége a király és a királyné este tíz óra körül vonult be a fényesen felszerelt bálterembe és az előkelő vendégek lelkesen megjelentek az uralkodópárt. A királyi pár hosszabb ideig maradt a mulatságon, amely kitűnő hangulatban telt el.

Békés megegyezést várnak a magyar-román optánsperben Szombaton indul San Remóba a magyar delegáció

Budapestről jelentik: A magyar-román optánsperrel kapcsolatos tárgyalások folytatása

január 15-én kezdődik San Remóban.

Az eddigi tanácskozásokból következtetni lehet arra, hogy egyuttal

ez a régen húzódozó ügy a magyar, mint népszövetségi szempontból igen kellemetlen ügy végérvényesen elintézésre nyer.

Báró *Szerényi* József, a magyar delegáció elnöke és dr. *Egry* Aurél felsőházi tag, a magyar kormány jogi képviselője már Abbáziában olyan reális irányba terelte a megbeszéléseket, hogy az omnibusz ügy egész atmoszférája szinte

órát alatt megváltozott és a román delegáció kormányának eddigi tartózkodását kénytelen volt elismerni.

Szerényi és *Egry* szombaton este utaznak el Budapestről és vasárnap érkeznek San Remóba. Ugyancsak vasárnap érkezik meg a román delegáció is, úgyhogy hétfőn megtörténnek a formális és kedden elkezdődnek az érdemleges tanácskozások.

Az optánsperrel kapcsolatos tárgyalások mintegy három-négy hétig fognak tartani és minden bizonytalanság odáig jutnak, hogy e megállapodások hatálybalépését már csak az illetékes kormányok ratifikálásának kell majd megpecsételni.

Nyolc tűzvész pusztított Berlinben egy nap alatt

Berlinből jelentik: A berlini tűzoltóság kedden egy percére sem volt pihenése. A Friedrichstrassen kigyulladt és teljesen leégett egy filmkölcsönző iroda raktára. Friedenauban veszedelmes lakástűz volt. Lichtenfelde városrészben elpusztult egy bútorgyár, a déli kerületben nagy nehezen sikerült a tüzet megfékezni egy ipartelepen és este felé pincetűzhez vonultak ki a teljesen kimerült tűzoltók.

Éjszaka azután ismét több nagy tüzeset fordult elő. A Gutzow uton kigyulladt egy garázsépület. A garázs teljesen leégett s hat motorkegypár a lángok martaléka lett. A pincehelyiségben nagymennyiségű benzint volt felrakározva, a tüzet azonban szerencsére még idejekorán lokalizálták, úgyhogy a benzint nem robbant fel.

Lichtenberge elővárosában egy épülőfélben lévő kazántelegen állványzata fogott tüzet. A külső állványzat teljesen leégett. Charlottenburgban pincetűz volt, amely azonban nem okozott nagyobb károkat.

Szerencsétlenségek napja Vasuti szerencsétlenség, automobil katasztrófák, egymásba rohant villamos kocsik

Londonból jelentik: Gloucester grófságban kedden súlyos kimenetelű vasuti szerencsétlenség történt. A Bristol és Nottingham között közlekedő éjszakai expressz Ashchurch állomás közelében összeütközött egy tehervonattal. Az expressz előlő kocsijai egymásba ütköztek, a hátsó kocsik kiguráltak a sínekből. A katasztrófának az első jelentések szerint három halottja és négy súlyos sebesültje van. A környéken sebesültek száma tíz-tizenöt. A cheltenhami állomásfőnökség azonnal több segélyvonatot küldött a szerencsétlenség színhelyére. A kiskitelt vonat elzárta a pályatestet, úgyhogy a forgalmat be kellett szüntetni.

Berlini jelentés szerint *Grinewald*ban kedd este súlyos automobilszerencsétlenség történt. Az egyik utkereszteződésnél két ellenkező irányból jövő magánautomobil teljes erővel egymásba rohant. Az összeütközés ereje oly heves volt, hogy egy harmadik automobil, amely éppen a két kocsi mellett haladt el, szintén súlyosan megrongálódott. Az egyik magánautomobil sofőrje szörnyethalt, utasa, egy fiatal hölgy, súlyos csonttörést szenvedett, a másik magánautomobil egyik hölgyutasa életveszélyesen megsebesült.

Berlinben a Treplow uton kedden este összaütözött két villamos és hat utas megsebesült. A két előlő kocsi annyira egymásba furdott, hogy a kivonult tűzoltóknak másfélórát megfeszített munkájukba került, amíg a két villamos szétválasztották.

Mint Párisból jelentik: Nimes közelében kedden az országúton egy magánautomobil, amelyen öt fiatalember ült, az országút négy méteres árkába zuhant. Mind az öt utas szörnyen halt.

Saint Raphaeli jelentés szerint egy vízirepülőgép próbarepülés közben 100 méter magasságból a tengerbe zuhant. A gépen két tiszt és három altiszt volt: mind az öten meghaltak.

TÖZSDE

Zürich, jan. 9. (Zárlat.) Beograd 9.125, Páris 20.31, London 25.19 egynyolcad, Newyork 519.50, Büsszel 72.20, Milánó 27.185, Madrid 84.75, Amsterdam 268.575, Berlin 123.48, Bécs 13.08, Szófia 3.7475, Prága 15.375, Varsó 58.20, Budapest 90.615, Bukarest 3.12.

Budaörsi gabonátözsde, jan. 9. Határközlet: Buza októberre 25.28—25.45, zórlat 25.28—25.30, márciusra 23.29—24.22, zárlat 23.99—24, májusra 24.80—25.12, zárlat 24.76—24.78, Rozs októberre 23.21—23.34, zárlat 23.30—23.32, márciusra 22.64—22.80, zárlat 22.62—22.66, májusra 23.44—23.66, zárlat 23.44—23.45. Tengeri májusra 27.80—27.90, zárlat 27.80—27.82, júliusra 27.64—27.80, zárlat 27.64—27.66. Készárúpiac: Buza 23.15—24.25, takarmányárpa 24.25—25.25, köles 25—25.50, tengeri 25.25—26.50, korpa 18.50—18.75.

Chicagói terménytözsde, jan. 9. Középarfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat). Buza március (114 hétnyolcad) 115 egynyolcad, május (117 hétnyolcad) 118, július (119 egynyolcad) 119 egynyolcad. Tengeri március (88 egynyolcad) 89 egynegyed, május (91 egynyolcad) 92 egynyolcad, július (92 háromnegyed) 93 hétnyolcad. Zab március (48), május (48 és fél), július (45 és fél). Rozs március (103) 103 egynyolcad, május (105 ötnyolcad) 105 ötnyolcad, július (103 háromnegyed).

Winnipeg terménytözsde, jan. 9. Középarfolyamok: Buza május (121 egynyolcad) 121 háromnyolcad, július (122 ötnyolcad) 123, október (122) 122 egynegyed.

Liverpool terménytözsde, jan. 9. (Zárlat.) Buza március (8 sh. 11 egynegyed d.) 9 sh. 0 háromnegyed d, május (9 sh. 0 egynegyed d.) 9 sh. 1 háromnegyed d, július (9 sh. 2 és fél d.) 9 sh. 3 háromnegyed d.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Csütörtök, január 17: A világhírű Doni kórák kórus hangversenye. Dirigált: Sergej Jaroff.

VÁROSI SZÍNHÁZ. Péntek, január 18-ikán a világhírű doni kórák kórus hangversenye. Dirigált Serge Jaroff.

Jegye átvétel naponta délelőtt 10—12-ig és délután 6—5 óráig a színházi pénztárnál.

*

— Ófelsége Mária királyné születésnapjának megünneplése a Vajdaságban. Ófelsége Mária királyné születésnapját fényes külsőségek között ünnepelték meg a Vajdaságban. Szuboticián a házakat illobogózták, az utcákat délelőtt zárva voltak és az egész városban ünnepi hangulat uralkodott. Dél előtt kilenc órakor ünnepi istentisztelet volt a pravoszláv templomban, amelyen megjelentek a hatóságok képviselői: *Manoilovics* Dusan főispán, *Dimitrijević* Milivoj tábornok és a tisztikar, *Sztijepcs* Károly dr. polgármester és a városi tisztviselői kar, *Svábiacs* Szvetisláv pénzügyigazgató, *Borko* Jakab dr. vasútagazgató, *Pavlović* Szeván törvényszéki elnök, a bírői kar, a városi, valamint állami hivatalok tisztviselői. Dél előtt tíz órakor a hatóságok képviselői a Szent Teréz székesegyházban tartott ünnepi misét mentek, majd a többi felekezetek templomában volt istentisztelet. Szerdán este a Tiszti Otthonban fényes táncmulatság volt, amelyen megjelentek Szubotica társadalmának előkelőségei. A mulatság, amelyet a szuboticiai tisztikar rendezett, a legjobb hangulatban a reggeli órákig tartott.

Noviszadon is fényes keretek között ünnepelték meg Ófelsége Mária királyné születésnapját. A város már szerdán délután zászlódszít ültött, a város háza tornyát este kiillagították. Csütörtökön délelőtt az összes felekezetek templomaiban ünnepi istentiszteleteket tartottak, amelyeken megjelentek a katonai és polgári hatóságok képviselői. A római katolikus székesegyházban az ünnepi misét *Fáth* Ferenc apát-plébános celebrálta nagy papi segédlettel. Az istentiszteleten megjelent *Dokics* Gyura hadseregparancsnok is. Tíz órakor délelőtt a görögkeleti székesegyházban dr. *Csírics* Irinje bácskai püspök tartotta az ünnepi istentiszteletet, amely után *Dokics* tábornok, hadseregparancsnok szemlélt tartott a templom előtt felsorakozott díszszázad fölött. A Noviszad—petrovgradini helyőrség tisztikara este kilenc órakor a tisztotthon helyiségeiben jólsikerült bált rendezett. — Szentán Ófelsége Mária királyné születésnapján fellobogózták a házakat. Dél előtt tízenegy és tizenkét óra között az összes felekezetek templomaiban ünnepi istentiszteleteket tartottak és ez idő alatt az utcák már zárva tartottak. Hasonló külsőségek közt folyt le Mária királyné Ófelsége születésnapjának megünneplése a Vajdaság többi városaiban és községeiben is.

— Kinevezték a kormánybiztos Szlavonbródba. Szlavonbródból jelentik: *Prpic* bródi polgármester lemondása óta ideiglenesen *Jelacsić* szenátor vette a város ügyeit. Kedden *Tauchmann* Vekoszláv bródi építész neveztek ki Szlavonbród kormánybiztosává. Az új kormánybiztos az ügyek vezetését már át is vette *Jelacsić* szenátortól.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelenti: Tulnyomán derült és igen hideg idő várható helyenként köddel.

— A dán királyi pár meglátogatja a spanyol királyi családot. Madridból jelentik: *Keresztély* dán király és *Alexandriano* királyné februárban Madridba érkeznek, hogy viszonzozzák *Alfonz* királynak a múlt nyáron Dániában tett látogatását. A dán királyi pár a spanyol uralkodóház vendége lesz és négy-öt napig marad Spanyolországban.

— A noviszadi sakkverseny állása. Noviszadról jelentik: A noviszadi sakkör másodosztályú versenye a befejezéshez közeledik. Az első helyen *Szabados* van, akit már legfőbb Lipković érhet utol, míg harmadik *Berger* lesz. A verseny mostani állása: *Szabados* 10, *Berger* 9, *Lipković* 8 (2), *Bugarszki* 7 és fél, *Löwy* 7 (1), *Székely* 7 (1), *Schmidt* 6 és fél (2), *Mihajlović* 5 (3), *Békfi* 5, *László* 4 és fél (1/2), *Simonyi* 4 (4), *Römer* 3, *Bokor* 2 és fél (4), *Maros* 1 (5). Az elsőosztályba a három első helyezetten kívül még *Schmidt* juthat be.

— Új tartalékos tisztek. Bácskopetrovoszeléről jelentik: Ófelsége a király *Blaskalin* *Nebojsa* petrovoszelói segédlegysőt és *Fischer* *Béla* kereskedőt tartalékos hadnagyokká nevezte ki.

— Robbanás egy bolognai térsztyagyárban. Milánóból jelentik: A bolognai térsztyagyárban kedden este súlyos kimenetelű robbanás történt. A sütőteremben a gőzvezeték egyik csöve felrobbant, amely mellett éppen több munkás meledgett. A csővezetékéből kiáramló forró gőz valamennyi munkás testén súlyos égési sebeket okozott és a felrobbant cső vasszilánkjai is nagy pusztítást okoztak. Három munkást és tizenhárom munkásnőt kórházba szállítottak. Közülük ketten az éjszaka folyamán meghaltak, kettőnek az állapota életveszélyes.

Chlorodont

a nagyszerűen tisztító borsmentás fogpaszta
eltávolítja a csunya színű fogkövet

Tubus 8 Dinar, nagy tubus 13 Dinar

— **Előjáróság-választás a szubotical zsidó hitközségben.** A szubotical zsidó hitközség képviselőtestülete hétfőn választotta meg az új előjáróságot, amelynek tagjai a következők lettek: Alelnökök: dr. Fenyves Ferenc és dr. Török Béla, jogügyi előjáró: dr. Boschian Samu, pénzügyi: Goldmann Sándor, gazdasági: Herzog László, jótékonyági: Kohn Mózes, hitoktatási: Lederer Emil, kultusz-előjáró: Löwenthal Henrik, tárcanélküli előjáró: Kalmár Jenő, Schreger Lajos, Löwy Herman, dr. Havas Emil.

— **Elhalasztották Krombholz Károly hangversenyét.** Krombholz Károly zongoraművész január 10-ikére hirdetett hangversenyét közbejött akadályok miatt február 3-ikára halasztották. A megváltott jegyek február 3-ikán érvényben lesznek.

— **A szovjet javára való kémkedés miatt elítélték egy dán kapitányt.** Kopenhágából jelentik: A kopenhágai katonai törvényszék kedden több napos tárgyalás után öt évi fegyházra ítélte Lebour dán vezérkari kapitányt Szovjetország javára való kémkedés miatt. A kapitány titkárnőjét, aki büntetésre volt, két évi fegyházra ítélték.

Városi Moziban

FEHER TIGRIS

Főszereplő JOHN BARYMORE

— **Súlyos szerencsétlenséget okozott a magas feszültségű villanyvezeték.** Kölnből jelentik: A magasfeszültségű villanyvezeték Brauweiler és Dormagen között részének munkálatainál kedden súlyos szerencsétlenség történt. Az oszlopok felállítása közben a mocsaras talajon egy félig megerősített oszlop eldőlt és a magasfeszültségű villanyárammal telített drót érintkezésbe került egy másik, 100.000 voltos vezeték kábelével. Szikra pattant ki, amely nyolc munkást a földre terített. Ezek közül ketten azonnal meghaltak, a másik hat munkás állapota életveszélyes.

— **Politikai bonyodalmakat okoz Ausztriában a lakóvédelmi törvény hatályon kívül helyezésének terve.** Bécsből jelentik: Az osztrák kormány kedden a parlament lakásügyi bizottságában új javaslatot terjesztett be a házépítési tevékenység fokozásáról és a lakóvédelmi törvény módosításáról. Az új javaslat lényege az, hogy a lakóvédelmi törvény rendelkezéseit fokozatosan hatályon kívül helyezik. A javaslat a szociáldemokrata pártban óriási felháborodást keltett. A párt hivatalos lapja, az Arbeiterzeitung azt írja, hogy a szociáldemokrata párt a legelkeseredettebb harcot indítja a javaslat ellen és nem tűri a lakók védelmének fokozatos megszüntetését. A szociáldemokrata párt álláspontja szerint ebben a kérdésben népszavazásnak kell dönteni.

— **Levágta a mozdony a lábát.** Szomborból jelentik: Kedden este súlyos szerencsétlenség történt a szombori pályaudvaron. Jancsurics Béla vasúti munkás a hetedik és kilencedik vágány váltótálalkozásánál foglalatostudott. Munka közben a lába beleakadt a váltóba és nem tudta kihúzni onnan. Ebben a pillanatban haladt arra a tolatómozdony, amelyet nem lehetett elég gyorsan lefékezni. A mozdony kerekei keresztülmentek Jancsurics lábán és azt teljesen lemetzelték. A szerencsétlenül járt vasúti munkást súlyos sérülésével a szombori kórházban ápolják.

— **Belaerkva a városi agrár földelés feloldását kéri.** Belaerkvából jelentik: A város közigazgatási bizottsága elhatározta, hogy a városgazdálkodás megkönnyítése céljából kéri fogja az agrárreform céljaira feloglalt városi földek feloldását. A kért azzal indokolják, hogy a város ingatlanai nem érik el a törvényben előírt maximumot.

— **Bosznában és Hercegovinában lerombolták a régi meszeteket.** Szarajevóból jelentik: A jugoszláviai mohamedán egyház legfőbb tanácsa hétfőn ülést tartott Szarajevóban, amelyet elhatározták, hogy Bosznia és Hercegovina területén az összes régi történelmi hecesel nem hívó meszeteket, az úgynevezett dzsámikat leromboltatják. A mohamedán egyház a lerombolt épületek anyagát és a telkeket árveréseken fogja értékesíteni.

— **Elfogott tolvaj.** Horgosról jelentik: Gyenes Anna feljelentést tett a horgosi rendőrségen, hogy kamaralából állandóan lopkodják a paprikát. A rendőrség a helyszíni szemle alapján megállapította, hogy a ház mögötti kerthelyiségből törtek a pincébe a tolvajok és onnan hatoltak be a kamrába. Több éjszakán át lesték a pince közelében a rendőrök a tetteseket, végre kedden tettenérték a tolvajt Börcsök János személyében. Börcsöket letartóztatták.

— **A felrobbant kályha megölt Sztapáron egy inasgyereket.** Sztapárról jelentik: Halálos szerencsétlenség történt pravoszlav karácsony második napján Sztapáron. Jancsurics Jefkó asztalosmesternek kocsmája van és a forgalmas ünnepnapon Bojanics Vujica nevű tizenhatéves inasa is segített a vendégek kiszolgálásánál. Az inas épen a kocsmahelyiségben levő nagy kályha mellett ment el, amikor a kályha hatalmas dördüléssel felrobbant és Bojanics Vujicát olyan súlyosan megsebesítette, hogy a fiu szerdán a szombori kórházban meghalt. A rendőrség a halálos szerencsétlenség ügyében erélyes nyomozást indított, mert az a gyanu, hogy az egyik vendég tréfából rejtett robbanó patronot a kocsmára kályhájába és ez idézte elő a tragédiát.

— **Vasúti karambol Szlovéniában.** Ljubljánából jelentik: A szlovéniai Viden Krsko állomástól néhány száz méter távolságra vasúti karambol történt. A Zagreb felől jövő személyvonat hűvös váltóállás következtében összeütközött egy tehervonattal, amely Zidani Mostro! Zagreb felé haladt. A karambol következtében a tehervonaton több kocsija kiugrott a sínekből és két vagon teljesen összetört. Emberéletben nem esett kár.

— **Rablótámadás az oszjeki főpostán.** Oszjekről jelentik: Vakmerő rablótámadás történt kedden délelőtt az oszjeki főpostán. Ismeretlen tettes kirántotta Levizer Ilona ügyvédi írnoknő háza alól az aktatáskát és elmenekült. A táskában csak iratok voltak. A rendőrség megindította a nyomozást.

FEHER TIGRIS

JOHN BARYMORE

DOLORES COSTELLO

— **Nagy tűz egy boszniai faluban.** Szarajevóból jelentik: Kedde virradó éjjel nagy tűz pusztított a Szarajevó közelében levő Kaszapics községben. A tűz a falu végén egy szalmafedelű házban ütött ki, a lángok a nagy szélben gyorsan terjedtek és rövid idő alatt egy tíz házból álló házsról teljesen leégett. A kár többszáz ezer dinár.

— **Rendőrök vitték be az előadásra a sztrájkoló oszjeki diákokat.** Oszjekről jelentik: Az oszjeki tanítóképző intézet növendékei, mint megírtuk, sztrájkba léptek. A tanulók követelték Maksimenka Mihály orosz fizikatanár felváltását. A karácsonyi szünet után a tanulók folytatták a sztrájkot és nem jelentek meg az előadásokon. Az intézet igazgatója békés uton igyekezett a diákokat rábírní az előadások látogatására és kifejtette, hogy a kért döntés céljából már felterjesztette a közoktatásügyi miniszterhez. A diákok azonban ezek után sem voltak hajlandók megjelenni az előadásokon, mire az iskola igazgatósága hirdetményben fel szólította a diákokat, hogy azokat, akik nem látogatják az előadásokat, kizárják az intézetből. A tanulók egyrésze erre visszatért az iskolába, de a többség továbbra is sztrájkolt és tüntetőleg megjelentek az iskola épülete előtt. A sztrájkról értesült a rendőrség, amely a sztrájkoló diákokat bekerítette és közülük többet előlítottak a rendőrségen, ahonnan később detektívek vitték el a sztrájkolókat az előadásra. Oszjeken nagy érdeklődéssel várják a diáksztrájk fejleményeit.

— **Betörők jártak egy belaerkvai vaskereskedésben.** Belaerkváról jelentik: Szerdán éjjel vakmerő betörés történt Belaerkván. Ismeretlen tettesek behatoltak Schönborn Rozsó vaskereskedésébe és kifosztották a kész kasszát. A betörők az uccára nyíló pinceablak rácsát szétesztették és a pincéből könnyűszerrel bejutottak az üzletbe, ahol kifosztották a kész kasszát és megfúrták a Wertheim-kasszát. A betörőket ugylátászik magzavarta valami, mert a pánicszerkezt nem volt idejük felhívni, hanem nagymennyiségű szerzőm felpakolása után távoztak. Az uccán egy várakozó kocsi ra rakták a lopott holmikat és nyom nélkül eltűntek. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Kiemelik a római császárok elsüllyedt gályáit.** Rómából jelentik: Október 20-ika óta folytak a munkálatok a Némi-tó kiszivattyuzására. A tó fenekét barító lezapholt a római császárok elsüllyedt gályáit akarták kiemelni és a munkálatokat az olasz állam finanszírozza. A hét méteres víz eddig már 271 centimétert apadt és még további 390 centiméter kiszivattyuzására van szükség, hogy a galya orra szárazra kerüljön. Eddig másodpercenként kétszer liter vizet hivatottak el az óriási szivattyuk a tóból, amelyből eddig kétféle hektoliter vizet szivattyuztak ki. A part közelében egy százötven méter hosszú köbplintény vált sz. baddá, amely minden valószínűség szerint a császári kikötő molója volt. Az ásátásokat tovább folytatják.

— **Az öntözőcsatornába esett és belefagyott egy öregasszony.** Szarvasról jelentik: Özvegy Dénes Gáborné hetvenéves asszony a kisszénási Geisst-majorban lakott egyik fiánál. Kedden elindult hazulról, hogy meglátogassa gróf Bolza Géza mintegy tizenöt kilométerre fekvő uradalmában lakó másik fiát. Mivel ide nem érkezett meg, hétfőn keresésére indultak és fia az uradalmon át vezető csatorna mély vizébe belefagyva találta édesanyját. Az öregasszony a csatorna partjáról belecuszott a vízbe és megfagyott.

— **Fokozódik a Calbuco vulkán tevékenysége.** Buenos Airesből jelentik: A Calbuco vulkán működése egyre fokozódik. A kiömlő láva több falut elpusztított. Az eddigi jelentések szerint a vulkán kitörésének eddig harminc halottja és rengeteg sebesültje van.

— **A kommunisták megtámadták Henderson angol munkáspárti képviselőt.** Londonból jelentik: Henderson munkáspárti képviselő hettelesei beszámolóját kedden kellemetlen incidens zavarta meg. Alig kezdett hozzá politikai beszámolójához, a kommunisták zajos tüntetést rendeztek ellene. Becsmérlő kiáltások özöne zúdult a szónok felé és a láma elnyomta Henderson szavait. A képviselőnek menekülnie kellett, mert a kommunisták meg akarták támadni. A rendőrség azonnal beavatkozott s tizenhét tüntetőt, közöttük négy asszonyt őrizetbe vett. A népgyűlést csak félórás szünet után tudták folytatni.

— **Kirabolta egy templomot Nápolyban.** Rómából jelentik: Vakmerő templomrablás történt Nápolyban. A rablók elrejtőztek az egyik templomban és éjnek idején összeszedték az arany és ezüst kezgyszereket, az oltárok szobraitól lefaragták az arany és ezüst díszeket. A templomrablót keresi a rendőrség.

Városi Mozi világlágere

FEHER TIGRIS

Főszereplő JOHN BARYMORE

— **Tuka szlovák képviselő vizsgálati fogságban marad.** Prágából jelentik: A pozsonyi törvényszék büntetőtanácsa Tuka képviselőnek a letartóztatása ellen benyújtott felfolyamodásáról úgy döntött, hogy Tuka továbbra is vizsgálati fogságban marad. Hlinka képviselő a Vecerni Listnek Tuka ügyében hozzáintéztet kérdésre képtelenségnek mondta, hogy a szlovák néppárt egyik tagja a minisztertanácsban, másik tagja pedig börtönben üljen. Kijelentette, hogy Tuka álltóságos bűnét eddig nem bizonyították be. Hlinka tanácskozára hívta egybe pártjának parlamenti csoportját, amelyen dönteni fognak a további magatartásukról. Lehetséges, hogy a szlovák néppárti miniszterek le fogják mondani.

— **A világ asszonyai a gáz- és a bacillus-háború ellen.** Frankfurtból jelentik: Az asszonyok világszövetségének gázháborukonferenciája véget ért. Az utolsó napon a kongresszus határozati javaslatban kimondta, hogy a gázháború és a bakteriológiai háború ellen semmiféle eszközzel nem lehet védekezni. Ezért az asszonyok világszövetsége követeli a legteljesebb lezserelést.

— **Földrengés volt a főrk fővárosban.** Angorából jelentik: Kedden délután 6 óra 37 perckor Angorában erős vertikális földrengést észleltek, amelyet földalatti morajlás kísért. A földrengés észak-déli irányú volt. Még nem érkezett jelentés arról, hogy okozott-e a földrengés károkat.

— **Elfogták a berlini rádió-puccs egyik tettesét.** Berlinből jelentik: Néhány hónappal ezelőtt, amikor a német politikai életet a pánceos cirkáló felépítése körül vita foglalkoztatta, furcsa rádióbotrányt rendeztek a kommunisták. Emlékeztet, hogy a »Vorwärts« egyik szerkesztője, Schwarz hírlapíró előadást akart tartani a rádióba a világbéke és a leszerelés kérdéséről. A kérdéses órában az történt, hogy néhány kommunista automobilon elrabolta Schwarzot. Ezalatt pedig a kommunista párt egy eddig ismeretlen tagja a stúdióba sietett és Schwarz nevében leadott egy szélösséges kommunista beszédet. Az óriási botrányról heteken át írtak a lapok. A rendőrség megindította a nyomozást, azonban nem sikerült kézrekeríteni ennek a tragikomikus botránynak a rendezőit. Hétfőn aztán Schwarz a Dresdnerstrassen sétált és találta magát egyik elrablójával. Rögtön felismerte, karonragadta és rendőrt hívott. A rendőrök bekísérték a kommunistát, akít Alfréd Scherlinskynek hívnak. Scherlinsky tagadta a dolgot, Schwarz azonban egész határozottan felismerte s még azt is megmondta róla, hogy ő volt az, aki az autóban revolvért szegezett a homlokának.

— A petrovozelői kaszinó tisztújító közgyűlése. Petrovozelőről jelentik: A kaszinó legutóbb tartott közgyűlésén a felügyelőbizottsági tagok meghallgatása után a tisztviselőknél megajánlta a felmentvénnyel s Patócs István korlenöklete alatt megválasztotta az új tisztikart. Elnök lett Iszkruljev Tósz főjegyző, alelnökké Patócs Istvánt, háznaggyá Kelemen Györgyöt, jegyzővé Szladity Románt, könyvtárnokká pedig Vujesin Stevót választották meg. Választmányi tagok lettek: Dr. Stiefelmayer Ádám, dr. Kiss Imre, Plavics Grigorie, Freund Károly, Nkolity Bozsidar, Horváth Péter, Makó Ferenc és Gädölley János. A felügyelőbizottságba Vlaskalin Nebojsát és Kreter Jakabot választották be.

— Orvosi hír. Dr. Török Béla főorvos néhány hétre elutazott és visszaérkezéséig rendelése szünetel.

— Eltűnt egy kulai gazdálkodó. Osziyekről jelentik: Eschl József kulai gazdálkodó jelentette az osziyei rendőrségen, hogy apja, Eschl György néhány nappal ezelőtt Kuláról Osziyekre utazott, hogy ismerősét meglátogassa és azóta nem jelentkezett. Érdeklődött az osziyei ismerősöinél, de azt a választ kapta, hogy oda nem érkezett meg. Az osziyei rendőrség megindította a nyomozást.

A szépség az nagy hatalom, nőnek kínos, Arckifejezésből DESZANKÁNÁL jobb szer nincs

— A Francia Klub bálja. A szubotcai Francia Klub vezetősége felkéri a választmány tagjait, hogy január 10-ikén, csütörtökön délután hat órakor jelenjenek meg ülésen a klubhelyiségben. Az ülés napirendjén a bál előkészítése szerepel.

Köhlégségt, megfázást, rekedtséget, tüdőbajokat biztos eredménnyel gyógyít a *Sirofen*. Kapható minden gyógyszerüzletben.

— A kulai népi előző közgyűlése. Kuláról jelentik: A népkör január 6-ikán tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen a régi vezetőséget teljes egészében újból megválasztották. Elnök lett: Vicsok Mihály, alelnökké Szikola Vincét, pénztárnokká Kanyó Lajost, könyvtárnokká Rigó Istvánt, jegyzővé Szóke Józsefet, gondnokká pedig Körmöczi Józsefet választották meg.

Nem kell többé csukamájolaj!

A csukamájolaj az anyag is gyenge, gyermekek érzékeny étvágyát még jobban csökkenti.

LEMALT

Kitűnő ital, amely szárazon és tejbe keverve adható a gyermekeknek. A Lemalt Dr. Wander-féle analízis kivonatból származóan 50 százalékos csukamáj olajjal készül, de sem íze, sem szaga nem emlékeztet a csukamájra és a legjobb szer azoknak, akik a közhíves csukamájat nem bírják vagy csak uszárral tudják bevenni. Kapható minden gyógyszerüzletben és drogeriában kis dobozzal 25 dinárral, nagy dobozzal 42 dinárral.

— A noviszadi szerb-orsz nőgyógyászati balett-teadélutánja. Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb-orsz nőgyógyászati balett-teadélután kedden, karácsony másodnapján balett-teadélután rendezett, amelyen Polonszkaja Tamara, Tnyina Ira, Romanova Sálja, Trigo-vice-Barszkaja Mara, Proszkurnova Ada, Poljakova Mimi, Korzinszkaja Muzsja adtak elő táncszámokat.

Nehéz székélyben szenvedők, akiknek a vembélbajok, az emésztési zavarok és agyvértdnulás, a fejfájás és szívdobogás teszik az életet nehézé, iganak reggel és este egynegyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a *Ferenc József* víz hasmiütetek előtti és utáni időszakokban is nagyértékű hashajtónak bizonyul. Kapható gyógyszerüzletben, drogeriákban és fűszerüzletben.

FILM

A fehér tigris

A Városi Mozi új filmje

Száz százalékos filmet csak ritkán csinálnak. A legjobb rendezők is gyakran tévednek a szinpadszerűség vonzó utvezetőibe és mindgyakrabban tévesztik össze a filmet a szinpaddal. Holott a két művészet mérőben eltérő lehetőségeinél és célkitűzéseinél fogva. A *Fehér tigris*, amelyet csütörtökötől kezdve mutat be a Városi Mozi, a ritka száz százalékos filmek sorába tartozik. Nem akar mást adni, mint filmet, ennek azonban minden lehetőségét kimeríti.

Tengerész-dráma *A fehér tigris*, amely azonban a drámai hatásánál sokkal inkább a film vizuális hatásainak kiaknázására törekszik és ez hiánytalanul sikerül is. Majdnem minden jelenet a nyílt tengeren játszódik, a bálnavadász-hajón, vagy a tenger hullámai között és az egyéb felvételek is egzotikus vidékeket, különös néptörzseket mutatnak be. A végtelenül érdekesítő és izgalmas mesének ebben a keretben minden szinpadszerűség nélkül is nagyobb hatása van, mert nem érezzük a kuliszszakát a háttérben, nem látjuk a stúdiót, ahol a felvételek készülnek. Itt majdnem minden jelenet a szabadban játszódik, mindenkor kitűnő

érzékkel megválogatott és a különös témának megfelelő stílusos helyen. Van aztán néhány olyan csodálatosan megcsinált bravuro felvétel a filmben, ami a legnagyobb rendezői tehetséget bizonyítja. Ilyen bravurosan oldották meg és fotografálták a szörnyű tengeri vihart, amelynél igazabban még alig látunk filmen.

Külön erőssége a filmnek John Barrimore játéka. A kitűnő művész legszebb alakítása ez, tökéletes szí-

nészi munka. Erő, vadság és végtelen emberi szenvedés összpontosul ebben az alakításban, amely a legjobb filmmagyságok sorába emeli Barrimoret. Partnere, az ujjonnan feltűnt Dolores Costello. Jó kezekben vannak a kisebb szerepek is és néhány markáns típus-fej külőre is figyelemreméltó. *A fehér tigris* nagyon érdekes és jó film. Megérdemli a teljes sikert.

(I. I.)

SPORT

Kisorsolták a ping-pong világbajnokság csapatversenyeit

A jugoszláv csapat naponta három ellenféllel mérkőzik

Jelentette már a *Bácsmegeyi Napló*, hogy január 14-től 18-ig rendezik meg Budapesten a ping-pong világbajnokság versenyeit, amelyekre a jugoszláv asztali teniszszövetség is benevezett. Mint most Budapestről jelentik, a csapatversenyek sorsolását már megejtették és annak eredménye a következő:

Január 14-én délelőtt: Magyarország—Jugoszlávia—Anglia—Litvánia, Ausztria—Németország, Lettország—Románia, Magyarország—Németország, Anglia—Románia, Ausztria—Jugoszlávia, Csehszlovákia—Wales. Délután: Csehszlovákia—Románia, Wales—Németország, Lettország—Litvánia. Este: Magyarország—Lettország, Anglia—Ausztria, Csehszlovákia—Litvánia, Románia—Jugoszlávia.

Január 15-én délelőtt: Ausztria—Lettország, Magyarország—Wales, Anglia—Jugoszlávia, Németország—Litvánia, Anglia—Csehszlovákia, Magyarország

—Románia, Ausztria—Litvánia, Wales—Lettország. Délután: Ausztria—Wales, Csehszlovákia—Lettország, Németország—Jugoszlávia, Románia—Litvánia. Este: Magyarország—Anglia, Ausztria—Csehszlovákia, Lettország—Jugoszlávia, Románia—Litvánia.

Január 16-án délelőtt: Anglia—Wales, Ausztria—Románia, Németország—Lettország, Magyarország—Litvánia, Csehszlovákia—Jugoszlávia, Magyarország—Csehszlovákia, Anglia—Németország, Wales—Románia, Jugoszlávia—Litvánia. Délután: Csehszlovákia—Németország, Wales—Litvánia. Este: Magyarország—Ausztria, Anglia—Lettország, Wales—Jugoszlávia.

A jugoszláv ping-pong csapat tehát naponta három nehéz ellenféllel fog megküzdeni, még pedig sorrendben: Magyarország, Ausztria, Románia, Anglia, Németország, Lettország, Csehszlovákia, Litvánia és végül Wales ellen.

Az osztrák válogatott nürnbergi katasztrófája miatt Meisl Hugó a legnépszerűtlenebb ember Bécsben

A bécsi sportközönség előre számított a „balett-együttes” vereségére

Bécsből jelentik: 1929 január 7-éről, mint az osztrák futball Szedánjáról fognak megemlékezni a labdarugósport krónikásai. A világ egyik legkiválóbb nemzetiségi csapata — a magyarokat 5:1-re verő osztrák válogatott legénység — a nürnbergi stadionban 5:0 arányú megsemmisítő vereséget szenvedett. A német profiboklított szövölő örömmámorban usznak, Közép-Európa futballtársadalmá dűnőngve szégyenkezik — Bécs büszke labdarugó várának ormain pedig gyászlobogót lenget a fagyos januári szél...

A vereség hatása Bécsben

Leírhatatlan kétségbeesés ejtette rabul az osztrák főváros sporttársadalmát. Meisl Hugó csapatának ragyogó haditényeire már senki sem gondol.

Ha ma Bécsben népszavazást rendeznének afelől, hogy ki a legnépszerűtlenebb ember, úgy kétségtelenül Meisl Hugó kapná a legtöbb szavazatot. Utána Sindelár, Schilling és Kurz folytatnának küzdelmet a helyezéseikért.

A lapok természetesen ostyában adják be a publikumnak a keserű pillanát. Erre meg is van minden okuk. És ha arról írunk, hogy a bécsiek a mezőnyben jobbak voltak ellenfeleiknél és hogy kétszer annyi biztos gólhelyzetük volt, mint a délnémeteknek, az a vereséget előidéző könnyelmű magatartásukat csak o'y kevésbé menti, mint amikor a huszcenütméteres hőréteggel borított irreális talajra hivatkoznak. Mert Meisl Hugót ezért a szégyenletes vereségért csak részben lehet elbárálni. Legfeljebb abban, hogy ezáltal szokása ellenére befolyásolta magát a bécsi lapok által, melyek Sindelart, Schillinget, Nauscht vagy Rainert különklasszisú játékosoknak nevezték ki és Kurzról dicsőítmuszokat zentek — a mérkőzés előtt. Mint-hogy a standard válogatottak közül a sérült Schramseis, Tandler, Mahal, Horváth és Wessely nem állhattak rendelkezésre, Meisl ugy oldotta meg a kínos problémát, hogy a lapok által protezsált játékosokat állította helyükre.

Ezzel felelőssége súlyát lényegesen csökkentette, viszont a biztos vereség tudatával kellett elkísérnie a balettegyüttesét, a nürnbergi veszthelyre. A szakértő bécsi közönség ugyanis a balettegyüttesnek nevezte el Meisl csapatát, biztosan számítva arra, hogy gólok helyett különböző labda táncmutatványokban fogják részerezíteni a délnémet publikumot. Egy-két gólos vereségben kiegyeztek volna az osztrák futball hívei, de 5:0? Ezt még a kedélyes bécsiek is sokallják...

Az átkozott rádió

Az eredményre különben nem kellett sokáig várni. A bécsi rádió előzékenységből lehetővé tette előfizetőinek, hogy fűtanulni lehessenek a nagy közdelemnek. Vasárnap délután legalább 250.000 bécsi polgár figyel-

hette meg rádión keresztül a »nürnbergi kivégzés« részleteit. Arról, hogy hány hallgatókagyló és készülék törtött el ezen a délutánon, még nem érkeztek hiteles jelentések.

A bécsi színekért különböző hullámhosszakon drukkoló hallgatók elkiseredéséhez a rádiószónok (egy frankfurti sportember) is nagy mértékben járult hozzá. A délnémetek első góljait — melyet különben a nürnbergi stadion közönségének fergeteges diadalordítása félreismarhetetlenül jelzett — a »bemondó ur« szigorú objektívással működött, monoton hangon regisztrálva a pályán lejárolt eseményeket. A délnémetek vezetőgölya után azonban pajkosan derűs megjegyzésekkel kísérte jelentését és vidám hangulata a gólaránnyal egyenes arányban emelkedett. A végén már maró gúnynak érezte szavait a negyedmillió főre tehető hallgatótábor.

A tanulság

Igen valószínű, hogy a profiboklított végleges feloldása egyelőre vízbeesett. A DFB konzervatív vezetőinek pozícióját nagyon megerősítette ez a nem várt eredmény. Az 5:0-as vereség azonban korántsem olyan tragikus, mint amilyennek látszik. Abból még a németek sem vonnak le a középeurópai labdarugás jövőjára nézve végleges következtetéseket, mert jól tudják, hogy a vasárnapi tartalékokkal spēkelt osztrák együttes csak torzképét adhatta a középeurópai klaszsis igazi tudásának.

Meghalt Paddock legyőzője. Wykoff, a kiváló amerikai sprinter tizenkilencéves korában váratlanul meghalt. Csak a múlt évben tűnt fel, amikor 10.4 mp. idővel legyőzte 100 méteren Paddockot. Eredményei alapján az amerikaiak egyik legnagyobb reménysége volt, de az olimpiai 100 méteres döntőjében csak negyedik tudott lenni. Rosszul sikerült operáció miatt halt meg a nagytehetségű fiatal atléta.

A Hungária megérkezett Egyiptomba. Budapestről jelentik: A Hungária vezetősége táviratot kapott a túrán levő csapattól. A Hungária csapata kedden megérkezett Egyiptomba, ahol hat mérkőzést fog játszani, még pedig minden vasárnap és pénteken (január 11-, 13-, 18-, 20-, 25- és 27-ikén). Három mérkőzést Kairóban, háromat Alexandriában játszik a magyar csapat, amely január 27-ikén indul vissza Európába.

Ladoumeque francia futóbaíjnak jelenleg Algírban tartózkodik. A bécsi Rapid úgyanott játszott egy futballmérkőzést, amelynek félidejében Ladoumeque start-hoz állott 1500 méteren egy előverseny keretében. A francia bajnok 3 p 52.6 mp. nagyszerű idővel győzött.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Csehszlovákia legnagyobb gazdasági érdekei Jugoszláviában vannak

A devizaforgalom felszabadításának hatása a prágai tőzsdén

Prága, 1929 január 8.

Ujév óta a prágai értéktőzsdén nemcsak papírokkal kereskednek, szabadabb lett a devizaforgalom is, tehát a kötött, rendeletekkel szabályozott világ helyett a kínálat és kereslet vasfővívenci érvényesülnek, azok határozzák meg, hogy az idegen pénz a mi piacunkon néhány ponttal olcsóbb vagy drágább-e. Fontos ez a lépés a gazdasági megerősödés hosszú kálváriás útján, mert a forgalom tíz évvel a háború befejezése után már nem bírja el azokat a megszorító és népeket elválasztó rendszabályokat, amelyek gyászos, bár szükséges örökségül maradtak reánk. Világos bizonyosága ez annak, hogy a normális gazdasági fellődés normális viszonyokat követel meg, szabad kereskedelmet a pénz és az áru számára. Csehszlovákia azon a ponton van, hogy minden akadályt el kell haritania kereskedelme, kivétel utátlából. Ez a rendszabály amely a devizaforgalmat szabaddá tette, legalább a praktikus határig, a napi egymillió korona ellenértékig egy személy számára, kereskedőinket abba a helyzetbe hozza, hogy újból számolhassanak — mint a régi békés időkben — a fillérek törtrészeivel is, amikor a külföldi piacokon versenytársakkal találkoznak.

A prágai értéktőzsde devizaosztályán egy hét óta a bankok nagyfejű oktáijk ki az ifjú bankárgenerációt, nem esoda, hiszen tizenöt év óta normális forgalomról nem lehetett szó. Az inflációs idők vad iszkuláncái nem komoly tudással adtak-vettek, a szímat fontosabb volt minden közgazdasági törvényről és tapasztalatnál. Azokba

a telefonfülkébe, amelyeket a bankok a tőzsdén berendeztek, nem hirtelen építették be a számoló gépeket,

a modern élet e rejtélyes indiai imágépeket pótló szerzőségeit, ma lehrzták róluk a védő börtakarókat és forgalmi kezdtek, mint az indiai tokorokat... Persze, ezek a fiatalok még nem fejszámolók, nem tudnak — mint régen — Bécsben vagy Budapesten angol fontot venni, hogy Braziliában vele egy japáni adósságot fizessenek, mert ott a yen olcsóbb, mint Mészkyában, ahol ezen a napon éppen koronát keresek és mindezt az arbitrázót csak azért, mert néhány fillérsnyi transfer-költséget lehet ezen megtakarítani! Ma már alig van mozgó valuta, a legvirgoncabb az aranyval bőven fedett pezeta vagy a yen is csak azért mutat néha emelkedést, esést, mert az állami beavalkozás lassu, mint Madridban, vagy nem törődik a külfölddel, mint a japán.

A nem stabilizált dinár vagy lei az európai valuták között még mindig stabilabb mint a spekulációs idők frankja volt.

A lei legutóbbi ingadozásai is arra a belpolitikai beszűzóra vezethető vissza, amely a Maniu-kormány győzelmét a választásokon szükségyszerűen követte. Ma már ez is elmúlt, a kölcsön tárgyalásai megindultak, kilátásosak is, ha a párisi hírek után indulunk el, hiszen az utolsó akadály, a német-román differencia el van simítva.

A prágai értéktőzsde devizavásárlásának tükrében jobban megmutatkozik minden ismertetésnél a csehszlovák külkereskedelem minden vonatkozása. A forgalom a három mérvadó értékkel kezdődik: London 163,845, Zürich 65,050 és Newyork 337 árfolyammal jegyez. A kínálat és a kereslet a hely színén kiegyenlítődik, a Nemzeti Bank keveset ad, ritkán veszi meg a sáddot, azaz a pillanatnyilag el nem adott maradékot, mert a bankok maguk veszik át. Ezekben az értékekben az üzlet tíz-husz-száz egységben (ezresekben) forog, normálisnak látszik. Mergalmasabb és nagyobb a szám, amikor Berliinnél egy negyedét vagy egy felet adnak-vesznek, ami alatt a 893,25-ös árfolyamon a millió márkának törtrésze értik: franknál, dinárnál a millió szinte egységnek kezd számítani, a Zivnosten-ka Banka itt adja el jugoszláviai könnyűségeit, a Ländler-bank talán bécsi számlára itt fedezi be szükségletét, akárcsak a Petschek-bankház a nagy svájci frankkötéseit itt bonyolítja le azokból az exportvalutákból, amelyeket a Leszámítóó kínál el, hogy az ultimo óta nem kisebbedett pénzügyi szükségletét fedezze az ellenértékkel.

Megállapítják tényleges vétellekkel még Milano, Bécs és Budapest kurzusait, nem nagy forgalom mellett, mind a többi csak nominális, azaz becsülés alapján megállapított, számított névleges árcílyam.

Ez a mai kép világosan igazolja, hogy

Csehszlovákia legnagyobb gazdasági érdekei ma Jugoszláviában és Németországban vannak, itt mostanában milliók fordultak meg a pénztőzsde öt-negyed órája alatt — a nélöz font-dollár-aranyfrank a kivitel eredményeképpen elégsé megfelelő mennyiségben kínáltatott, nyersanyag vásárlásokra éppen olyan könnyen fel is vette a piac az árut.

A jövő év gazdaságpolitikai feladatait is eb-

ből a három nappól szinte parancsolólag meg lehetne vázolni: fekozatosan

le kell építeni a gazdasági forgalom minden akadályát és jó szerződésekkkel biztosítani a piacokat.

De azért ne gondoljunk arra, hogy minden előnynek nekünk kell jutni ebben a törekvésben; nem is fog, ha nem leszünk tekintettel a velünk szerződő felek érdekeire is, mert csak így fognak a mi kiviteli cikkeink számára kedvező piaci lehetőségeket teremteni. Ezeknek a megteremtése kölcsönös érdek. Do ut des, adok, hogy te is adjál: életrevaló elv volt mindig, de ma már elmúlt a hoci-nesze-ldő, gondolnunk kell a holnapra is, mert a versenytárs sokszor hitelez máj holnapután! Aki egy nappal tovább lát, viszi el a gazdasági versenyben a győzelem pálmáját. Ennek a versenynek leghatalmasabb fegyvere a bizalom, a hitel alapja. Gyűjtenünk kell minden áron a bizalmat, hogy hitelt kapjunk és főleg adhassunk. Első lépés a hitel megerősítéséhez nézetünk szerint pedig a gazdasági életnek, a pénzforgalomnak felszabadítása.

Hogyan lehet a takarmány-szükségen segíteni?

Írta: PETŐ FLÓRIS okleveles gazda

Amikor a vajdasági gazdának jó tengeri termése van, nincs hiány takarmányban, mert akkor a tengeri szem termését részben a disznók és kisebb részben a lovak eszik meg, míg a tengeri köröt, illetve annak levét a szárvasmarha, sőt hűhöl a juhok etetésére használják fel. Bár ez a téli takarmányozás nem a legideálisabb, de a szükséghez képest, ha van bőven bősöle, elég kielégítő. Azonban az idén, amikor a tengeri termést sem szárban még kielégítőnek sem mondhatjuk, kivéve egyes esőben szerencsés községet, a legtöbb gazda takarmányszükségben van. Ez a takarmányszükség néhol olyan nagymérvű, hogy még a disznók hizlalásához is a tengeri dara helyett a buzadarát használják és a szálas szénatakaromány helyett pedig a buzaszalmát etetik.

Milyen jó volna, ha most a gazdának egy, esetleg két kazal zabosbukkény, lucerna, vöröshere, muhar, vagy más ezekhez hasonló természetű széna állana rendelkezésére. De a természet takarmányának a szántóföldön nincs helye, mert a hely kell a búzának, meg a tengerinek; hiszen a gazdának csak ezekből van közelílegható jövedelme.

A régi gazdák földjeik egy részét, rendszeres egyharmadát egy évig pihentették, ugarolták. (fekete ugar, zöld ugar) és így az utána következő buza biztosabb terméseket adott. De manapság az ugarolás már drága trágyázási rendszer volna és azért azt egyszerűen kihagyták és áttértek a kettős termelési rendszerre, ahol buza és tengeri évről-évre váltják fel egymást és a földnek nem hagynak semmi pihenőt. Ez a kettős termelési rendszer is megállná helyét, ha volna elegendő istálló- és műtrágyája a gazdának. De mit látunk a gyakorlatban? Az istállótrágya a drága állattartás miatt, csak kevés gazdánál elegendő, a műtrágya-vételhez pedig hiányzik a készpénz. Így az anyaföldet évről-évre mindjobban kihasználják, anélkül, hogy a hiányzó tápanyagot kellő mértékben pótolják, ami a terméshatások évről-évre való csökkenésében mutatkozik. Tehát felmerül a kérdés, hogy miként lehetne a termőföld átlagtermését olcsó és könnyű módon fokozni, anélkül, hogy az sok készpénzkidással járjon. A feladat igen egyszerű: termelünk szántóföldjeinken több takarmányt. Vagyis a kettős termelési rendszerrel térünk át a termőföldet jobban kímélő hármass, ugynevezett takarmánytermő forgó rendszerre, amikor is a szántóföldi területünk egyharmadát búzával, egyharmadát tengerivel és egyharmadát szálas takarmánynövényvel vetjük be.

Ez a hármass termelési forgó rendszer a következő előnyöket rejti magában: 1. Van elegendő vetett szálas takarmány. 2. A takarmányszéna a búzának kitűnő előveteménye. 3. A több és olcsóbb takarmány nagyobb és jobb állattartást biztosít. 4. A több állat által produkált jó minőségű és nagyobb minőségű istállótrágya lehetővé teszi, hogy a tengeri alá több és jobb trágya kerüljön. 5. A különféle elemi csapás kevésbé érinti a gazdát, ha területének 1/3-a vetett takarmánnyal van bevetve.

A hármass forgós rendszer ugy a búzában, mint a tengeri termésben legalább 25%-os többtermést biztosít (feltéve, ha elemi csapás ezt a számadást át nem luzza.)

Tehát az a kifogás, hogy a takarmány szántóföldi termelésével elfoglaljuk a buza, illetőleg a tengeri helyet, nem egészen áll, mert a 33%-os területkiebbitéssel szemben ott áll a 25%-os többtermelés és ezenfelül az 1/3-ad területen a gazda jó és olcsó szálas takarmányt is kap. Ha most már egy kis hozzávetőleges valószínűség számítását végzünk, akkor a tiszta hozadék a következőképpen alakul:

Harminc katasztrófális holdon takarmánytermelés nélkül vetünk:

15 kh. buza à 10 q à 300 din. = 45.000 D.

15 kh. tengeri à 16 q à 300 din. = 72.000 D.

Összesen 117.000 D.

Le 30 kh. à 1000 din. költség 30.000 D.

marad tisztán 87.000 D.

Harminc katasztrófális holdon takarmánytermelésel vetünk:

10 kh. buza à 12,5 q à 300 din. = 37.500 D.

10 kh. tengeri à 20 q à 300 din. = 60.000 D.

10 kh. tak. széna à 25 q à 100 din. = 25.000 D.

Összesen 122.500 D.

Le 30 kh. à 1000 din. költség 30.000 D.

marad tisztán 92.500 D.

Ilyen módon 5000 dinár több jövedelem mutatkozik a hármass forgós rendszer javára, de ha tekintetbe vesszük, hogy az állatainkat a természet takarmányával olcsóbban és jobban takarmányozhatjuk, akkor ez szintén az utóbbi termelési üzembesztás javára irandó. Nem beszélve arról, hogy ilyen művelési rendszer mellett, a földjeink trágya ereje nem csakhogy nem merül ki, hanem még évről-évre javul is.

Célszerű volna, ha a nagyobb gazdák egyenként, a kisebb gazdák pedig szövetkezeti uton szereznék be szántföld, illetve szecsldő gépeket, az összes egészséges tengeri szárat levéllel együtt felapróznák, sós vízzel esetleg cukorgyári mellassé-val (édes szirup) lésítve beszombolyáznák (préselt kazalozás), vagy ugynevezett takarmányszilokban konzerválnák. Ezáltal a tengeri körönak nemcsak a levele, hanem még a szára is alkalmassá válik etetésre és így szükséghez képest több takarmányhoz is jutunk.

A pillanatnyi takarmányszükséget csökkenteni lehetne még nagyobb mérvű szárított cukorrépaszelet etetésével is. Természetesen ez csak úgy volna lehetséges, ha a hazai cukorgyárak a szárított répaszelet készletüket nem szállítják ki külföldre, hanem itthon adnák el a takarmányhiányban szenvedő vidékeknek. Többször is tekintetben az állam, mint végrehajtó hatalom segíthetne a gazdaság helyzetén azzal, hogy a szárított répaszelet exportálását beiltaná és kötelezővé a gyárakat, hogy a szárított répaszelet készletü-

ket megfelelő áron bocsássák a gazdák rendelkezésére. A szárított répaszelet igen könnyen eltartható és könnyen kezelhető, fél abrak takarmánynak tekinthető, amelynek tápértéke néha felér a gyöngye minőségű korpa tápértékével. Ha tekintetbe vesszük, hogy a szárított cukorrépaszeletet kisebb-nagyobb mértékben majdnem minden háziállattal etethetjük és hogy az ára a korpa árához viszonyítva jóval olcsóbb, érdemes volna, hogy a takarmányhiányban szenvedő gazdáink a szárított cukorrépaszelet etetését minél jobban felkarolják.

Mint laktató ballast-takarmány a buza pelyva mellett a buzaszalma is fontos szerepet játszik, kivált, ha azt székázva és párolva, szóval megpuhítva használjuk. Ugyanis a gőzzel, vagy forró vízzel párolt székázott buzaszalmát a kérődző marha, sőt a ló is sokkal jobban tudja kihasználni, mint a száraz szalmát, ami által a hiányzó, illetve tengeri-kórót tudná a gazda részben pótolni. Azért az olyan vidéken, ahol a buzaszalma elég bőven termelt, ellenben a tengeriszárban erős hiány van, a hiányt jól elkészített, párolt buzaszalmával a szükséghez képest pótolni tudjuk, különösen ha a szalmaszeleket a fent említett szárított cukorrépaszelettel (feláztatott állapotban) keverve adagolják.

A takarmányhiányon szükségszerű intézkedésekkel, ilyenek: tengeri szárítópép és zsombolyázás, szárított cukorrépaszelet vásárlás és buza, illetve más gabona-szalma székázás és párolással hathatósan tudunk segíteni. Egyébként a hármas takarmány forgó rendszerrel tudnánk elejét venni annak, hogyha a tengeri termésünk nem jól sikerülne, ne szenvedjünk károsan érezhető takarmányhiányt.

Oroszország gazdasági helyzete

Emelkedő árak, nagyarányú bankjegykibocsátás

Most hozták nyilvánosságra a legelső pontos kimutatást a szovjetunió idei terméséről. Az idei gabonatermés összesen 4535 millió pud (74.3 millió tonna). Az 1927—28. évben 4464 millió pud volt a termés, a megelőző évben pedig 4747. Érdekes, hogy 1928-ban a háború előtt bevetett és megmunkált földeknek több mint 90 százalékát vetették be, ami nagy haladást jelent a megelőző évekhez képest, de azért még mindig kevés az orosz termés és a legkomolyabb következményekkel jár a mezőgazdaság pangása.

Igen súlyos jelenség, hogy a rozs és búzatermés az idén 212 millió puddal kevesebb, mint az elmúlt évben. Ennek fő oka az, hogy Ukrajnában és az Észak-Kaukázusban tönkrementek a téli vetések.

Külön baj még az is, hogy a szovjet hatóságok nem tudnak a termelőktől elegendő gabonát vásárolni. A sajtó szerint ennek az az oka, hogy a gabonavásárló szervek nem fejtenek ki kellő energiát, az állami kereskedelmi szervezetek pedig nem tudnak kellőképpen alkalmazkodni a paraszti piac szükségleteihez. Még nehezebbé teszi a gabonavásárlást az, hogy igen nagy a hiány iparikkokban, amiket cserébe lehetne adni a gabonáért. Nagy árhullámzások is vannak. A parasztek egy része a gabonát inkább magánvásárlónak adja el, akikről kétszer annyit kap érte, mint az államtól, a parasztek másik része pedig spekulál a gabonárára emelkedésre és a gabonát visszatartja.

A szovjetlapok elpanaszolják, hogy a szocializált mezőgazdaság „alapillérei” a kollektív gazdaságok és a szovjetbirtokok sem sietnek tulságosan a kitermelt gabona leszállításával. További nagy baj az, hogy a gabona- és lisztárak között meglehetősen nagy a különbség és ezért sok paraszt maga megörletli a gabonáját és azután a lisztet magánosoknak adja el horribilis árakon. Emellett pedig sok helyen igen rossz volt a termés és ezeknek a területeknek a lakossága most természetesen fokozott gabonakereslettel lép fel. Ilyen körülmények között nem lehet arra számítani, hogy az orosz lakosság olcsó és elegendő kenyert kapjon. Moszkvában az utóbbi napokban különösen súlyos zavarok merültek fel a kenyérellátás körül.

És az élelmiszerminizériához járulnak még a nyersanyag beszerzésének nehézségei is. Oroszország technikai kultúrája ma sokkal kevesebbet produkál, mint a háború előtt. A cukorrépával bevetett területek ma nagyobbak, mint a háború előtt voltak, hozadékuk mégis kevesebb. Éppen így áll a helyzet a gyapottal is. A gyapot hozadéka a háború előtt hektáronként 3 és fél mázsa volt, most pedig csupán 3 mázsa. A kendernél ez az arányszám 3.2:2.2-höz. Ezenkívül a nyersanyagok — ugyanolyan okból, mint a gabona — nem jutnak mind a piacra, hanem a termelők spekulációs célokból visszatartják és a maguk primitív kézi iparával dolgozzák fel. Igaz ugyan, hogy az idén a szovjet nyersanyagkészlete nagyobb lesz, mint az elmúlt években volt, de még mindig nagyon kevés a szükségletekhez képest. Az állami iparüzemek mind nagy nyersanyaghiányban szenvednek, ami természetesen érezteti hatását az egész termelésen.

A nagy ellentét az ipar fejlődése és a mezőgazdasági bázis kiépülése között a mai helyzet legveszedelmesebb jelensége.

Az árak egyre emelkednek. Az éremelkedés összefüggésben áll részben az utolsó félv nagyarányú bankjegykibocsátásával is. A legutóbbi üzletív máso-

dik felében 453 millió rubelt bocsátottak ki cservonec-bankjegyekben. A cservonec vásárlóereje múlt év október 1-én a névérték 35.85 százaléka volt, november 11-én már csupán 35.16 százaléka. Szóval egy mai rubel megfelel 35 békebeli kopéknak.

Az idei üzletív első hónapjában, októberben ismét folytatódott a bankjegykibocsátás. Októberben kerek 61 millió rubelt bocsátottak ki. Novemberben azután a szovjetkormány mérsékelte ezt a több mint 12 millió rubel állami pénzt és 2 millió rubelnyi cservonec-bankjegyet kivont a forgalomból. Hogy a további drágaságnak elejét vegye a szovjetkormány, az idei üzletív folyamán még 200 millió rubelt fog bevonnai.

A külkereskedelmi viszonyokban októberben for-

dulat állott be. Ekkor volt — 1927 novembere óta — először aktív a szovjet külkereskedelmi mérlege

1928 októberében 10.3 rubel volt a külkereskedelmi mérleg aktívája, holott szeptemberben még 5 és 1/2 milliós passzívum volt. A kivittelek összege 67 millió rubelt tett ki, ami a szeptemberi kivittelekhez képest 12 millió rubelnyi emelkedést jelent. A behozatal értéke 56.7 milliót tett ki az előbbi hónap 57.2 milliójával szemben. Főleg az ipari nyersanyagok, a fa, a naftatermékek kivitele emelkedett. Viszont az élelmiszerkivitel csökkent. Hogy a helyzet ezen a téren hogyan fog tovább fejlődni, ma még bizonytalan. Amnyi bizonyos, hogy a szovjetkormány az idei költségvetési évet minden áron aktívával akarja lezárni.

Jugoszláviában jut valamennyi európai állam közül egy lakosra a legkevesebb állami teher

Statisztikai kimutatás az európai államok adóviszonyairól

Ha Jugoszlávia pénzügyi helyzetéről tiszta képet akarunk alkotni, meg kell vizsgálni Európa többi államainak pénzügyi helyzetét is és azokkal a mi országunkét összehasonlítani. Ennek az összehasonlításnak az eredménye, hogy bebizonyosodik, hogy a többi országhoz hasonlítva nálunk a lakosság adómegeterhelést aránylag elég tűrhető.

A pénzügyi helyzet tanulmányozásánál mindenképp el kell tudni a vizsgálat alapjául szolgáló országok lakossági viszonyait. Belgium mutatja a legdurvább népesedést, amennyiben egy négyzetkilométerre 225.7 lakos jut, Angliában 186.3, Németországban 145.2, Olaszországban 130.8, Csehszlovákiában 101.2, Ausztriában 78.8, Franciaországban 74.3, Romániában 58.3 és Jugoszláviában 52.9 lakos jut egy-egy négyzetkilométer területre.

Az egyes államok pénzügyi helyzetéről a következő adatokat kapjuk:

Angliában az állami bevételek 1926—1927-ben 805 millió font sterlingre rúgtak, ami 222.856.000.000 dinárnak felel meg. Ebből mindegyik lakosra jut 4943 dinár. Az összkivadások ugyanebben az évben 236 milliárd dinárt tettek ki, vagyis minden lakosra 5233 dinár jutott. Franciaország költségvetése sokkal kisebb. 1927-ben az állami bevételek 40 milliárd frankra rúgtak és a kivadások 39.551.000.000 frankot tettek ki. Egy-egy lakosra jutott a bevételekből 266 dinár, a kivadásokból 2156 dinár. Németországban a bevételek és kivadások egyfor-

mán 9.5 millió arany márkát tettek ki és így minden lakosra egyformán 2016 dinár jutott. Olaszországban 1926-ban a kivadások 692 millió lírával nagyobbak voltak, mint a bevételek. A bevételekből minden lakosra 1429, a kivadásokból 1482 dinár esett. Belgiumban 1926-ban a kivadások 775 millió frankkal nagyobbak voltak, mint a bevételek, amelyek 8.329.000.000 frankra rúgtak. A bevételekből minden lakosra jutott 1687, a kivadásból 1844 dinár. Csehszlovákiában 1927-ben a bevételek nagyobbak voltak, mint a kivadások, mert 9.723.000.000 csehkoronával szemben a kivadások csak 9.703.000.000 csehkoronára rúgtak, úgy hogy a bevételekből 1152 dinár, a kivadásokból 1150 dinár jutott egy személyre. Románia bevételeit és kiadásait egyöntetűen 29.250.000.000 leiben, vagyis 10.352 milliárd dinárban állapította meg. Eszerint egy-egy lakosra jutott 600 dinár. Ausztria bevételei 1926-ban 1110 millió shillingre rúgtak. A kivadások 1195 millió shillinget tettek ki. A bevételekből jutott egy lakosra 1346 dinár, a kivadásokból 1448 dinár.

Jugoszláviában a folyó költségvetési esztendőben a bevételek 7460 millió dinárban, a kivadások 7671 millió dinárban vannak megállapítva. Eszerint a bevételekből jut minden lakosra 570 dinár, a kivadásokból 585 dinár.

Ezekből a felsorolt adatokból kitűnik, hogy Jugoszláviában a lakosság az említett országokhoz képest a legkisebb arányban viseli az állam költségvetési terheit.

Egy lírikus közgazdasági jegyzetei

A kölcsön és a háború

Barátom, aki pontosan figyeli az eseményeket nagy örömmel újságot:

— Mit szólsz hozzá, végre megkaptuk a kölcsönt.

Egy kicsit nem értettem ugyan a dolgot, amennyiben tudtam, hogy barátom egy helybeli gyár egyszerű, szerényen fizetett tisztviselője és fogalmam sem volt arról, hogy kölcsön után szaladgál. Azt, hogy többes számban beszél, az első percben észre sem vettem. Mindenesetre illőnek tartottam, hogy vele örüljek.

— Gratulálok. Aztán milyen összegről van szó?

Barátom csodálkozva nézett rám.

— Mi az, hát melyik planétán élsz te, hogy ezt sem tudod?

Befejezésképpen olyan nagy számot mondott, amely tudtomra adta, hogy nem személyi kölcsönről van szó, hanem arról az államkölcsönről, amelyről félesztendő óta mindennap azt írják a lapok, hogy perforuálták. Barátom öröme önzetlen, tehát őszinte volt, nem illett azt elrontanom. Hiszen, bizonyára, ő is tudja, hogy ebből a kölcsönből neki, az egyénnek, vajmi kevés juthat.

Pedig elmondhattam volna neki egy történetet, amelyet a háború után olvastam valahol. A haluzenet napján lelkes tömegek járták végig a várost, hangosan tüntetve a háború mellett. Élt a városban egy házaspár, két öreg, az élethen sokat csalódott ember, akik évek óta még a lábukat sem tették ki az utcára. (A szükséges bevásárlásokat egy öreg cseléd eszközölte, ő volt az egyedüli összekötés a két öreg és a rohanó élet között.) A nagy céccora kinyílt a mindig csukott zsalus ablak, s a két öreg kíváncsian érdeklődött a látma oka iránt.

Egy közelben álló suszterinas felvilágosította őket:

— Megüzentek a háborút.

— Jó, jó, de miért örülnek?

— Azért, mert nekik is el kell menni.

Barátom, ez a suszterinas megmondaná neked angyalian nagy örömdől végső stációját: segíthetsz felírni a kölcsönt.

Agglegény barátom leszögezte:

Mint mindennek a világon, a munkanélküliségnek is a nők az okai. Abban a pillanatban, amikor a nő eltért eredeti rendeltetésétől, elhagyta a főzőkanalat, a gyermekbölcsőt, egyszóval mindent, ami az otthon-

jelentette és kilépett arra a porondra, amit ti, lírikusok, az élet kenyérharcának neveztek, rázúdították a világra azt a rettenetes katasztrófát, amely most a munkanélküliségben kulminál. Ne nézz rám olyan gyanusan, én nem vagyok nögyűlölő, de én úgy érzem, hogy az első nő, aki azzal lépett ki a porondra: én egyenjogúságot követek, engedjétek úgy dolgozni a kenyéért, ahogy ti, férfiak dolgoztok, nemcsak a gazdasági rendnek, hanem a maga nemének, a nőnek is az árulója és löntretetője lett. Mert nézzél a dolgok mélyére, mit látsz? Vajjon az-e az egyenjogúság, hogy hitvány éhbéért nőpáriák robotolnak a hivatalokban, munkatermekben, gyárakban, kiszorítva onnan a feltétlenül — legalább is fizikailag — értékesebb és drágább férfimunkaerőt? A nők csak a kapitalizmusnak tettek ezáltal önzetlen és nagy szolgálatot, ezzel nem értek el mást, csak azt, hogy az éppen általuk előidézett konkurrencia és a leszorított fizetések folytán okozott életsúlyosodás folytán nem mehetnek férjhez, legalább is megközelítőleg sem abban az arányban, amely megszokott és természetes volna. Ez okozta azt is, hogy az erkölcs megváltozott, sőt kezd egészen kivészni, mert a kenyérkereső nő azt hangoztatja, hogy egészen joga van önmagához (ami igaz is) és éli a maga garsonéletét. Erre aztán azok a nők, akik nem tartoznak az önálló kenyérkeresők csoportjába, követik ezt a példát azzal a szent jelszóval: ha te is úgy, én is úgy. Összegezzük a tényeket: a férfi mindehazében tud elhelyezkedni, mert a női munkaerő olcsóbb, a nő éhbéért dolgozik, de mert igénye van, akarva, nem akarva, kénytelen segítyt elfogadni. Mindinkább kevesebb az a nő, aki a konzervatív férfi-felfogás szerint, feleségnek való. Nincs házasság, nincs szaporodás, ezért nincs fokozottabb kereslet sem, sőt az általános igények kényeszerű lefokozása miatt, a termelést csökkenteni kell. Belátod-e, hogy igazam van?

A szakács által kidobott konzervdoboz behasít a léghajó selyemburkolatába, a szél vigan beledudál a hasadásba és persze tovább szakítja. A gáz diszkréten ellian, a léghajó az orrára billen, az utasokra ráömlik a reggeli kávé. Van ijedelem, de a nyugalmat mutató parancsnok saszeme azonnal meglátja a hibát: semmi az egész, össze kell varrni a nyílást, nehogy tovább szakadjon. — Előre fiuk, — hangzik a parancs, s a parancsnok szemé mezakad a fétovázó matrácokon. Egy pillanat alatt tisztában van a tennivalóval, s

mert ő maga nem mehet, lévén ő felelős mindenért, hát a fiát is kiharcolja a hánykolódó léghajóról, ezerötszáz méternyire a tenger felett. A jelentések azt mondják: öt óra hosszat varrták a bőszi viharban a sérült burkolatot.

Mit érzett vajjon a parancsnok? Ha baj történik, Istenem, ilyen helyzetben nem is lenne csoda, hogyan számolt volna el a fiúról Ekeker mamának? Egyáltalában lett volna-e annyi lelkiereje benne, hogy a feleségének a szemébe nézhessen? Vagy utána vette volna magát?

Dr. Ekeker bizonyára nagyon meg van győződve a Zeppelin amerikai utjának gazdasági jelentőségéről, de én azt hiszem, a fiát legközelebb otthon fogja hagyni.

Szász Márton

MIUJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotocai Lloyd közleményei
Rovatvezető Dr. Pavlovics Milos titkár

Felhívjuk a Lloyd és a Felsőbácskai Gyárosok Szövetsége tagjainak figyelmét, hogy összes közérdekű és őket érdeklő közleményeiket ebben a rovatban tesszük közzé.

Aruszállítás vasuti állomásokon vagy egyes vasuti vonalakon beálló torlódások esetén

A vasuti üzletszabályzat 67. §-ának 5. pontja szerint az árukat abban a sorrendben kell szállítani, a melyben azok fuvarozás végett felvették, hacsak vasutüzleti kényszerítő okok vagy a közérdek a kivételt nem igazolják.

Ez a törvényerejű előírás tehát lehetőséget nyújt a vasutnak, hogy az állomásokon vagy egyes vonalakon beálló torlódások esetén az árukat ne szállítsa abban a sorrendben, amelyben azok fuvarozás végett felvették, hanem azok fontosságának, jelentőségének sorrendjében.

Tekintettel a vasuti üzletszabályzat 67. szakaszának ezen határozmányaira s a vasut, valamint a szállítók érdekeinek megóvása végett a szubotocai vasutigazgatóság most rendeletet adott ki, amely szerint a fuvarozás végett felvett árukat az állomásokon vagy egyes vonalakon beálló torlódások esetén a következő sorrendben kell továbbítani:

A) gyorsárúk.

1. Hullák.
2. Mindenféle élő állat.
3. Gyorsan romlandó áru.
4. Filmek.
5. Egyéb gyorsáru.

B) teherárúk.

1. Hullák.
2. Élő állatok (házi vagy vadállatok, élő baromfi vagy vadszárnyas, méhek, halak és minden más élő állat).
3. Robbanó anyagok.
4. Sör és élesztő május 15-étől augusztus 31-éig.
5. Gyorsan romlandó élelmiszerek (friss gyümölcs, fozelékfélék, húz, tej, sütemény (kenyér), vaj, tejföl, zöldbab, vágott szárnyas, lőtt vad, friss sajt, tojások stb.).
6. Ivóvíz.
7. Egyéb gyorsan romlandó áru (palánták és dugványok, friss virág, stb.).
8. Üres intézett kocsi, valamint üres idegen kocsi, melyek hazájukba visszatérnek.
9. Öngyuló anyagok és gyúlékony folyadékok.
10. Konyhasó.
11. Egyéb élelmiszerek, amelyek nincsenek gyors romlásnak kitéve (különösen a passzív vidékek részére feladott élelmiszerek).
12. Fertőtlenítésre küldött üres kocsi.
13. Maró és mérgező anyagok.
14. Vasuti és ipari célokra szolgáló szén; egyéb (fűtési) célokra szolgáló szén november 1-től március 31-éig.
15. Önkezelési küldemények.
16. Udvari szállítmányok.
17. Állami szállítmányok.
18. Katonai küldemények, amelyek még nincsenek irányítva.
19. Költözködési ingóságok.
20. Faszállítmányok bányák részére.
21. Kiállítási tárgyak (ha kiállításra küldetnek és pedig a kiállítás előtti egy hónapon belül).
22. Üres butorszállító kocsi.
23. Darabáru általában (gyűjtőkocsik).
24. Egészségügyi anyagok.
25. Filmek.
26. Mindenféle mag: február 1-től április 30-áig.
27. Cukorrépa és cukorrépa-hulladék október 1-től december 31-éig.
28. Karácsonyfa-díszek november 15-től január 7-éig.
29. Dohány.

30. Rézgálic (kékkő) április 1-től augusztus 31-ig.
31. Trágya február 1-től július 1-éig és augusztus 15-től november 1-éig.

32. Jóság-takarmány.

33. Széna és szalma.

34. Tüzipa november 1-től március 31-éig.

35. Mezőgazdasági gépek február 1-től március 31-éig.

36. Építőanyag (épületfa, vas, kő, kátrány, uccaburkolásra való aszfalt, mész, téglá és cserép, cement, gipsz, tetőfedő papír, üveg) március 1-től október 31-éig.

37. Új és használt göngyöletek a fent elősorolt tárgyak részére.

38. Kivételre, szánt fa (amely külföldre vagy ki kötéllomások részére van feladva) február 1-től június 30-ig.

39. Nyomdapapír.

40. Minden egyéb kivitteli áru.

41. Minden más szállításra felvett áru.

42. Minden egyéb áru.

Ha az önkezelési (rezi), udvari, állami és katonai szállítmányok az 1-14 alatt felsorolt tárgyakat tartalmazzák, úgy a fenti sorrendben továbbítandók és más felek ugyanazon nemű szállítmányaival szemben elsőbbségben részesítendőek.

Azok az áruk, amelyeknek szállításához fűződő érdekét a feladó a fuvarlevélben bevallotta, szintén a fenti sorrendben továbbítandók, de más ugyanazon nemű szállítmányokkal szemben elsőbbséget élveznek, ha pedig azokat a küldeményeket illetőleg, amelyekre nézve a feladó a szállításhoz fűződő érdekét a fuvarlevélben bevallotta, a fuvarozási határidő túllépésének veszélye fozog fenn, úgy az ilyen küldemények elsősorban továbbítandók, tekintet nélkül a fenti rangsorra, úgy hogy azok címzettjei még a fuvarozási határidő letelte előtt értesíthetők legyenek az áru megérkezéséről.

Ha közbeneső állomásokon elegycseré válik szükségessé, valamint ha kocsiknak a további szállításra való alkalmatlanná válása folytán az áru átrakásának szüksége merül fel, az állomások kötelesek magukat szigorúan tartani az aruszállításról szóló Kezelési Utasítás 37. szakaszának 3. illetve 38. §-ának 5. pontjához.

A fenti szállítási sorrendből kivételeket csak a vasutigazgatóság engedélyezhet és az állomásfőnökök saját személyükben felelősek e rendelet szigorú végrehajtásáért.

*

Vámilletékek visszatérítése a jugoszláv-görög vasuti forgalomban. Görögország és az S. H. S. királyság között megkötött kereskedelmi szerződés múlt évi november hó elsején lépett életbe, míg a szoloni vámhivatal csak múlt évi november hó 12-től kezdve kezdett annak értelmében eljárni s így ebben az időközben az országunkból Görögországba szállított árukért a szoloni vámhivatal nagyobb vámilletékeket szedett, mint amilyenek a már életbe lépett kereskedelmi szerződés értelmében szedhetők lettek volna, mert az árukat aszerint a vámtarifa szerint vámolta el, mely a kereskedelmi szerződés életbeléptetése előtt volt érvényben. Mindez azért történt, mert az illetékes görög minisztérium elmulasztotta a szoloni vámhivatalt a kereskedelmi szerződés életbeléptetéséről idejekorán értesíteni. Minthogy a kereskedelmi szerződés múlt évi november hó 1-én lépett életbe, az érdekeltek most kérhetik a szoloni vámhivaltól az eszközölt túlfizetések visszatérítését.

Ékek és eketaligák vámmentessége. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint ékek és eketaligák folyó évi március hó 31-éig bezárólag az általános vámtarifa 552. díjtétele (1. pontja) szerinti bevitteli vám alól mentesek. Ez a vámmentesség csak a kész ékekre és eketaligákra vonatkozik, akár együtt érkeznek országunkba, akár pedig külön-külön s nem alkalmazható a vámtarifa 552. díjtételében (2a és b pont alatt) felsorolt ekealkatrészekre, sem pedig az eketaligák részeire.

Olaszországnak nincs szüksége külföldi cukorra

A cukorbehozatali vámot harminchat aranylírára emelték fel

Rómából jelentik: A hivatalos lap rendeletet közöl, amely a cukor behozatali vámját 24,25 lírától 36 aranylírára emeli fel, mert a cukorrépatermelés ebben az évben teljesen elegendő Olaszország egész cukorszükségletének fedezésére, tehát cukorbehozatalra nincs szükség.

A cukorvám nagyarányu emelése ösztönzően hat a mezőgazdaságra és fokozza a belföldi cukortermelést. Már évek óta csökkenőben van a cukorbehozatal, amely 1926-ban még 700.000 tonnát tett ki és 1927-ben már csak 200.000 tonnára rugott.

Olesó árak! Olesó árak!
Fűzők, orvosi rendelésre haskötők, a legmodernebb kivitelben
GUTAI-nénál
VIII., Ostojiceva ulica 32.

BELFÖLD

Székely Máttyás divatüzletének kirakat-vevítésével. Nagy feltűnést keltett néhány napon keresztül az az izléses és nagyvárosi reklám, amellyel Székely Máttyás divatáru-üzlete lepte meg a szubotocai közönséget. A Tanagra-kirakat-vevítés vezetése be először Szubotocán a Székely Máttyás-cég, amelynek kirakatai is mindig izlésesek és amelynek általában nagy értéke van a nagyvárosi, modern reklámhoz. A Tanagra-vevítőkészülék nem ismeretlen eszköze a reklámnak a nagyvárosokban és most mutatják be nagy sikerrel a nagyobb vidéki centrumokban is. Ez a kirakat-vevítés megmutatja az uccán azt, hogy mi történik az üzletben és nagyon érdekes módon mutatja a cég divatcikkeit. Az újfajta, ügyes reklám sok nézője akadt az esti órákban és a közönség újból meggyőződhetett arról, hogy a Székely Máttyás divatáru-cég raktára valóban dusan fel van szerelve az izléses és szép divatújdonságokkal. A Tanagra-vevítések egy nagyvárosi színelváltóval gazdagították a téli szubotocai uccát.

A tarifabizottság ülése. Noviszadról jelentik: A pénzügyminisztériumban január tizenhatodikán ül össze a vasuti tarifabizottság, amely az új vasuti díjszabást fogja megállapítani. A bizottságnak a kamarák képviselőin kívül a mezőgazdaság tizenkét delegátusa is tagja. A tarifabizottság ülésére a noviszadi kereskedelmi és iparkamara is elküldi delegátusát.

Munkanélküliség a mezőgazdaságban. Noviszadról jelentik: A mezőgazdasági munkások az ipari munkássággal szemben kétségtelenül hátrányban vannak, amennyiben még a legjobb esetben sem tudnak egész éven át foglalkozást találni. A mezőgazdák béresek tartanak, akik függetlenül a közvetlen mezei munkáktól, ellátják a gazdaságban előforduló egyéb munkákat, mint állatok etetését és gondozását, épületek karbantartását, gazdasági gépek ápolását, stb., külső mezőgazdasági munkások csak a mezei munkáknál kapnak kalkulációt, ott is csak kedvező időjárás esetén, míg rossz időjárás esetén nem tarthatnak igényt munkabérré. Hasonló a helyzet télen. Amíg a gazdasági viszonyok jók voltak, a mezőgazdasági munkások az ipari vállalatoknál kaphattak napszámot, vagy egyéb, képzést nem igénylő munkát, de a jelenlegi gazdasági viszonyok mellett ez teljesen lehetetlen. A mezőgazdaságban uralkodó munkátlaniságot mutatja az a statisztika, amelyet a noviszadi munkáskamara készített és amely 1927. évi adatokat sorol fel. Meg kell azonban jegyezni, hogy 1927-ben az időjárás viszonyok kedvezőek voltak és így a munkalehetőség kedvezőbb volt, mint más években. 1927-ben januárban 4 napon át lehetett dolgozni, februárban 6, márciusban 14, áprilisban 20, májusban 24, júniusban 26, júliusban 25, augusztusban 20, szeptemberben 16, októberben 16, novemberben 6 és decemberben 4 napon át, vagyis az egész évben 174 napon át. Eszerint a vajdasági mezőgazdasági munkások 1927-ben 191 napot nem dolgozhattak. Emellett az 1927. évi eredmény a legnagyobb munkalehetőségnek tekinthető, mert az év ebben a tekintetben kivételesen kedvező évrnek bizonyult. Az agrárreform, amely felosztotta a nagybirtokokat, a béresek nagy részét mezei munkák elvégzésére készítette. Hasonlóképpen a telepesek nagyrésze is mezőgazdasági munkákat végez mások részére, mert a nekik juttatott kis földelkből nem tudják magukat fenntartani. Mindez fokozza a munkanélküliséget, amely azáltal még nagyobb méreteket öltött, hogy a komló, cukorrépatermelés kisebb, mint annakelőtte volt. A munkáskamara statisztikája szerint a Vajdaságban a mezőgazdasági munkások 27 százaléka munka nélkül van.

A Csakovec—zagrebi vasut elsőbbségi kötvényei. A német kötvénytulajdonosok, akik a Deutsche Bank utján most már képviselést nyertek a Csakovec—zagrebi vasutársaság igazgatóságában, pert fognak indítani az állam ellen a vasut használata címén fizetett évi bér valorizálásáért. A bérösszeg felett, amely egyik legfőbb jövedelmi forrása a vasutársaságnak, állandó viták folytak a két kormány, ugyszintén a vasutársaság között. Valószínű, hogy a társaság a túlnyomóan német kézben lévő elsőbbségi kötvényeket ugyanolyan arányban fogja valorizálni, amilyen arányban sikerül felemelni az államtól kapott évi bért.

A Bauxit dalmáciai telepeit is üzembe helyezik. A bauxitgyasztás emelkedése az ucsztendőben a legnagyobb mértékben várható. A bauxitcement ugyanis kiválóan bevált. Budapestén a napokban mutattak be egy épületet, ahol a bauxitcement alkalmazásával az épület két nap alatt száradt és ennélfogva építése sokkal hamarabb is fejezhető be. Magyarországon a bauxitgyártás megindult, de a jövő évre Németországban több helyen megkezdik a bauxitcement gyártását. Üzembe helyezik a legközelebbi időn belül a Bauxit Holding dalmáciai telepeit, a szükséges gépeket már levitték és a dalmát telepekről előreláthatólag Amerika felé indul meg az export. A holding január 31-én zárja üzletét és ambar még az osztalék nagyságát illetően bizosat nem lehet tudni, mégis a kedvező üzlet alapján, a részvényesek jogos reménységgel számíthatnak megfelelő dividendára.

Ne hagyja magát lebeszélni!

Ragaszkodjék a PYRAM növényi pasztához!

Minden jobb üzlet tartja

TÁRCA

Egy kritikus albumából

Irtta: BAEDEKER

Válási esetről volt szó, s szinte természetes, hogy az aktualitással kapcsolatban a házasság teóriájára és intézményére is áttértem a beszéd. A válások most igen gyakoriak s nagyon is gyorsan követik a házasságokat. Néha oly gyorsan mint Hamlet anyjának második házassága első urának az elhunytát. Clinikus kérdés volt bizonyára, de nem éppen korszerűtlen, amelyet egy uriember tett föl, mikor azt hallotta, hogy egy ismerőse tavaly megnősült:

— Nos, és még együtt vannak:

A házasságról folyt hát a diskurzus, s hozzászóltak mindannyian, akik jelen voltak. Én meg — így jut olcsón s könnyű szerrel ciklhez az ember — följegyeztem, amit ott hallottam, s az olvasó elmésségétől várom, hogy kitalálja, melyik mondat ered nőktől s melyik férfaitól.

Ezentul, kérem, ők beszélnek.

* * *

A házasság éppen úgy nem lehet elejétől végig, a mézes hetektől az ecetes időkig boldog, mint ahogy az idő nem lehet egész esztendőn át egyformán derült. Szerencsére van ember, aki rossz időben is vidám marad s a házasság borulataiban se veszi el a fejét.

*

Valamikor minden fiatal pár abban a biztos tudatban (vagy legalább biztató reménnyel) lépett oltár elé, hogy a kötés, amely ott egybefonja őket, örökké fog tartani. Ma igen sok ifjú vállalkozó már azzal a hátsógondolattal megy az anyakönyvvezetőhöz, hogy nincs az a kötelék, amely fölbontható nem volna.

*

Hogy a házasság intézménye ellen a nők is lázadnak, nem mutat részükről se hálára, se helyzetismeretre. Eddig még nekik volt több hasznuk belőle.

*

16 feleség csak igazán hűséges asszony le-

het, — jó férfi sokszor az is, aki egyik hűtlenséget a másik után követi el (nem a felesége, hanem) a házassági fogadalom ellen.

*

A házasságban a férfinak jelentékenyen okosabbnak kell lenni mint a nőnek, mert máskülönbén ez utóbbi nem valamivel, de ezerszer többel-csebbnek hiszi magát az uránál, s akkor a házasság boldogtalan.

*

Vannak, akik szeretik a feleségüket és mégse boldogok a házasságban, s vannak, akik nem szeretik a házastársukat, és egészen jól érzik magukat benne.

*

Egy asszonytól kérdezték:

— Boldog vagy a házasságban?

— Óh, nagyon! — felelte a nő.

— E szerint nagyon szereted az uradat?

— Egyáltalában nem szeretem. De ő imád engem, s ez nekem elég.

*

A házasság és a család, amely amannak a természet- és jogszertű következménye, tulajdonképpen kezdete és alapja a modern civilizációnak. A házasság fenyegető csődje s a családi élettel kapcsolatos intézményeknek (tulajdon, öröklési jog, stb.) egyre-gyöngyülése arra engednek következtetni, hogy rejtett erők, amelyekkel még nem vagyunk tisztában de előbb-utóbb számolnunk kell, valamelyes új-civilizációnak az alapköveit rakják le. Vagy csak a réginek falait döntik halomra?

Mi persze csak ezt az utóbbi folyamatot látjuk, de szeretnők remélni, hogy az építőmunka is folyik vagy legalább tervbe van véve.

*

Jó házasság, ahol az egyik házastfél (vagy mind a kettő) belenyugszik a másiknak csapó-dárságába vagy hűtlenségébe. — rossz, amelyben a felek nem tudnak megbarátkozni az efféle közbejövésekbe s nem tudnak beletörődni ezekben a kikerülhetetlenségébe.

*

Ez a szó és ez a fogalom: »férj« régebben a vigjátékokban kórikus szó és sokszor igen neveléses figura volt. Most már az életben, amely ugyancsak kevésbé hasonlít egy vigjátékhoz,

szintén az. A »feleség« szó pedig, amely valaha — legalább magyar nyelvünkön — valami igen tiszteletreméltó és különösen nemes eszmények a fogalmát jelentette, ebben az értelemben már »lig létezik. Az a nő, aki valamikor fele (s gyakran a szebbik-jobbik fele) volt az urának, osztllyosa a férje sorsának és dolgozóitárca a gazda munkájának, ma ellensége neki, jobb esetben érdektársa s a legjobbjában a nősténye. A nő tette széppé a házasságot, az is fogja elveszíteni.

*

A házasság az elmúlt időkben s a régi regényekben két lélek egyesülése, két egymással rokonszenvező testnek az ölekezése volt. — ma két munkaerőnek az egyesítése, két vagyonnak a párosítása, s néha csak két különböző nemű egyénnek egy-lakásban való elhelyezkedése. Mert sokkal kevesebb a lakás, semhogy egyik-másik férfiember nőtlen maradhatna s olyik leány vagy asszony külön életet folytathatna.

*

Az érintetlenség, amelyet a fiatal nő becses hozományul hoz magával a házasságba, épp oly kevésbé garanciája az asszony »sírj tartó« hűvesi hűségének, mint ahogy férjüram donjuáni multja nem biztosítéka annak, hogy a nagvságos ur már teljesen »kitombolta magát« s ezentul csak az otthoni tűzhely penáteszeinek fog a szerelmével áldozni.

*

Irók és művészek (az ismételt házasságaik s a gyakori elválásaik bizonyítják) a legrosszabb férjek. Ha közülük valaki jó férfi, akkor valószínűleg nem valami nagy író vagy művész.

Mégis a leányok, főleg ha egy kissé irodalmi nevelésűek vagy művészi hajlandóságúak, olykor szívesebben mennek férjhez íróhoz vagy művészhez mint valamely rendes foglalkozású emberhez. Később persze megbánják. S ha ők nem bánták meg, akkor megbánja az író vagy a művész.

*

A házasság egy borzalmas intézmény, amelyet csak kivételesen tesz elviselhetővé a szerelem. De hát, hogy szerethessük, mi szükség van a házasságra? Hiszen, ha annyi házasság fennállhat szerelem nélkül, mért ne lehetne meg a szerelem is egészen jól házasság nélkül?

*

Forgalmas vidéki város
1616-án levő

Jólmenő üzlet

mely depónk is alkalmas, másval a kö és miatt
sürgösen eladó.

Cim a kiadóban

Reiss Dezső

teh. lk. i. g. v. s. g.
SUBOTICA
Paja Džonovog og ulica 8.
Külföldi gyártás képviselője. Ajánl szerszámokat, szerszámgépeket a vas- és falparaszere és autogén-hegesztő berendezéseket le és egyéb gépeket. 12.16
Hozzájárulás a közéletnek.

Először

porosz kályhaszén

I-a koksztüzfá

Weiss Dezsőnél

Posta mellett 12.16

Alapított 1882-ben

Alapított 1882-ben

PHOENIX

ÉLETBIZTOSÍTÓ TARSASAG BÉCSBEN

Igazgatóság az S. H. S. királyság részére BEOGRAD, Knjeginje Ljubice ulica 15.

SUBOTICA, Kralja Aleksandra ul. 6.

Sürgőnycim: LEFENIKS

A biztosítékösszegek dinárértékben 1.536.000.000

A megkötött életbiztosítások állaga
dinár 12.400.000.000

Ebből az S. H. S. királyság területére esik több mint
Dinár 500.000.000 — 500 millió

Működési engedélyt az S. H. S. királyság részére
a kereskedelmi és iparminiszterium VI/4625/1922
szám alatt adta ki.

Telefon szám: 3-34.

A társaság nagyon előnyös feltételek mellett eszik: **Életbiztosítás**, megélés és halál esetére **Tőkebiztosítás**, me élés és halál esetére **Hozománybiztosítás** és gyermekekről való gondoskodás.

Járadék biztosítás, tartós, teljes és részleges rokkantság esetére.
Díjakat nem kell fizetni, amint a tartós rokkantság bekövetkezik.

A legmodernebb berendezések, a legjobb feltételek, a legalacsonyabb díjazás.

BALESETBIZTOSÍTÁSOK

A társaság működési területe az S. H. S. királyság, továbbá:

Németország, Franciaország, Belgium, Hollandia, Spanyolország, Olaszország, Levante, Egyiptom, Palesztina, Austria, Csehszlovákia, Magyarország, Bulgária, Törökország, Görögország, Románia
Fiókigazgatóságok az S. H. S. királyság területén: Zagreb, Ljubljana, Sarajevo és Osijek

Vizesuborka

ecetes paprika
savanyított káposzta
és többféle főzelékkonzerv

1 kapható 2668

Kemény Dezső

ecet- és konzervegyárban

Subotica, I. Voľnovičeva u. 5

Öntöltő szerb-magyar-német levelező,

mérlegképes könyvelő

1306 v. j. odavezetési gyakorlat, 1. m. g. l. e. c.

állást keres

Ajándékok t. „P. rekt” j. l. g. a. a. t. a. k. i. d. h. v. a. l. o. v. b. i. t.

I-a teavaj

60.- dinár

tejjel, tejszín és

uradalmi tej

valamint bel- és

külföldi sajtók

kaphatók.

Vizonteláru sítőknek ar. engedély!

Gulyás tejes. r. nok

Subotica, Conen-palota (Huspiac)

Ondolálás villany éppe, „Dauerweilen“, Wasservellen“ hajfestés a legolcsóbb árban a párisi V. Bulajic SUBOTICA A. Aleksandra u. 15 Prokasc. palota

Olvassa el! Végeladás!

Bevásárlása alkalmával mindenki használja
ki mindennemű kézműáru végeladási árait.

Dušan S. Monašević Novisad, Kralja Petra ulica 25
12.40

Ne vegyen

OPEL-automobilt
amíg nem látta a

8/40 PS hathengeres
1929-es modellt
amely már megérkezett

Alacsony ár
Gyönyörű alak
Legtökéletesebb szerkezet
Kis benzinfogyasztás
A német ipar remekműve

Prospektusokat ingyen küld
OPEL - ZAGREB - ILICA 73

Az új 4/16 PS négyülékes Opel-kocsi 100 km-re 6 liter benzint fogyaszt
Bánáti képviselő Dr. Perišić Z. Vellki Beeskerek

13751

GYOMORÉGÉST

amikor a tulsok sav marja a gyomrot,
azonnal megszünteti a

MAGNA

porból egy késhegynyi egy pohár vízben
Gyógyszertárban csomagja

4 dinár

MAGNA
PURGA

A BÜVÖS TALLÉR

A „BÁCSMEGYEI NAPLÓ” EREDETI REGÉNYE

Írta: Somlay Károly

31

— Valami lélekbenjáró dologban kíván az illető a mester uralmával találkozni. Az uccai szobába vezetem, — mondja a lány.

István felgyűrt ingujjait leeresztve, horkötnyét leoldva, csak úgy szutykosan, kormosan nyitott a szobába.

Mikor a látogatóban Tamást, a vadászlegényt ismerte fel, egy pillanatra az az érzése volt, hogy szélhűtés érte, vagy talán az ég karimája nehezült a mellére. A szívéhez kapott, megtántorodott, az ajkai reszkettek, a szemei megmerevedtek. Csak percek múltán tért magához.

— Boldogságom megrablója, azért hozott ide a balvégzet, hogy leszámoljak veled?! Hogy megnyissam előtted a pokol kapuját? — kiáltotta vad örülettel és torkon akarta ragadni Tamást.

De annak acélizmai voltak. Lefogta a kovács karjait.

— Egy vallomással akarom megbékíteni a Cser ur lelkét, — kérlelte Istvánt.

A félig nyitott ajtón most Ilona lépett a szobába.

— Hallgassa meg ötet István ur. Nem fogja megbánni, — könyörgött.

— Beszéljen hát, — mordult István a vadászlegényre.

— A háromszemélyű egy Istenre esküszöm, hogy a szegény Lidi tiszta, mint a hajnali harmat. Én egy kicsit ittas voltam azon az éjszakán, — folytatta ez.

— Én a cselédszabácskából lestem őket és ha az ifiaszonynak sem lett volna több esze, mint ennek a, — majd mit mondok, — kinek, Isten engem úgy segítjen, rájuk pörköltem volna a házat. Rájuk én, — szólt közbe a leány.

István arcán némileg elsimultak a düh vonásai. Intett Tamásnak, hogy foglaljon helyet.

— Eddig ledér életet éltem. Kőboroltam mint a kakuk, — mondta ez bizalmasan, töredelmesen. — De minden bűnömöt jóvá fogom tenni azzal, hogy Ilonát feleségül veszem és vásárlak egy kis birtokot a Dráva mellett.

— Ilonát veszi feleségül? — kérdezte enyhé mosollyal István.

— Ilonát, — kacagott Tamás. — Mindig peches voltam a szerelemben. Az első szerelmesem meghalt a második máshoz ment feleségül, a harmadikat, sajnos, hogy levezekeljem a büneimet, nekem kell elvennem.

— Hát én csak penitenciának leszek jó? — duzzogott a leány.

— Csakis.

— Nem baj. Majd kettesben mondjuk el otthon a vezeklőzsoltárokat, — mondta Ilona.

— Látom, maguk már úgy, ahogy rendben volnának. De mi lesz énvelem. Megtalálom-e valaha Lidit? — sóhajtott buskomoran István.

— Éngem ritkán esznek meg az előérzeteim, — tette a kovács vállára a jobbját a vadászlegény. — Nekem most az az előérzetem, hogy Lidinek nemsokára hírét fogja hallani.

— Adja Isten, hogy így legyen. Hiszen Mónusné nem látta őt a halottak között, — fejezte be István a beszélgetést és utjára bocsájtotta Tamást.

Mikor ez már a kapun kívül volt, a mester nem állhatta meg, hogy kifejezést ne adjon keserűségének.

— Száradjon a bőröd a csontodra, azért téged mégis kutyatejjel szoptattak, gazfickó, — mormolta, aztán hozzálátott a kocsi vasalásához.

IV.

A rozsdásképi Hupuci, az időviselt vén pákász olyan itt Csicsószigeten, mint a káka vagy a kardlevelű liliom: a vízben, a Tiszában van az élete gyökere. A víz misztériuma

LIFKA

Csütörtöktől

Vasárnapig

A hét diadalmas eseménye!

Anna Karenina

Tols'oj Leó gróf világhírű regénye és színdarabja után

— Anyukám,
drága anyukám
... tudtam, hogy
visszajössz ...

Anna ... Greta Garbo
Vronskij . John Gilbert
Szerjossa ... Philippe de Lacy

Elővételi pénztár Telefon 8—87. sz.
Eredeti orosz zene

és a természetnek a szűz esendben is megnyilvánuló őserije igézik talán a magányos életre. Ez a nagy víz beistenült a lelkébe. Csak a Tisza napfényes, holdsugaras mosolygása tud a szívéhez férközni. Az egyedülvalóság itt a Tisza szigetén, az a gyönyörűségek gyönyörűsége.

Pedig ninesen itten gémen, vadrucán, vadlibán, száresán és egyéb kajla- és lapátorru, hóríhorgas *labanagyságikon* kívül más teremtett állat. Azaz: fehérfarkú halász-sas, söt rétihéja is akad. Dehát rablók az emberek között is vannak; a vízmadarak társadalma sem lehet e tekintetben kivétel.

Meg aztán a fák alatt, a vizilencse és a páfrány között szunyog is van, a partokon a ráklyukak mellett pöcök is van; de ők elszíjják a rossz vért a testből és ezeket is, — ha igaz, — ugyanaz az Isten teremtette, aki az embert.

Hupuci hát baj nélkül éldegélt a Csicsószigeten, aki nem volt senkié, csak az Istené. Az Isten pedig beérte azzal, hogy az árendása ne pénzzel, csak naponként egy-egy csendes miatyánkkal törlessze az árendát.

Pedig háziur volt Hupuci bá. Pelyvával kevert sárból tanyát vert magának, ezt nád-dal módosan meghijazta: söt a téli fagyokra való tekintettel spórtis állított beléje. Butornak sem volt szüke: csak egy öreg tulipános láda ugyan a butorzat, de célirányos ember ennyivel is beéri. Fekvőhelye pedig a királykisasszonynak sincsen lágyabb, mint önéki, mert mohából készült. Söt más tekintetben is tökéletes a fölszerelés, mait ugyan csak egy nádszál képvisel; de ha az ember beszurja a fekvőhely mellett a nádszálát a földbe, akkorát ihatik a frissen fakadó hideg vízecekből, amekkorát éppen megkíván a gyomor állapota.

Aztán a belső falak sem meredeztek üresen. Itt van a pendelyes háló, amott az egycsövű flinta, a cifranyelű balta, meg a nádvágó kés és az ajtó felett az aranyrá-mába, üveg alá foglalt Mária kép, a pöcsi Máriaé.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

Megfiatalítja 20 évvel a FÉRFIEK-véd egyes SCHNEWEISS hajregenerátor, mely visszaadja az ősz haj ereit, színt! Biztos hatás. Abszolút méreg- és ólommentes. Kapható minden drogárban, gyógyszer- és illatszertárban. Aho méz nem kapható, 40 dinár beklüde mellett bérmon.ve szállt két üveggel az S. H. S. képviselő

Balla drogeria V.-Beeskerek

Hirdetés

Alanti pénzüzetek közlik, hogy az 1929. január 1-én hatályba lépett új adótörvények szerinti betét- és folyószámlakövetelések kamatadó-ját az intézetek kötelesek ügyfeleiktől a kincstár javára beszedni. Az új törvények ezen rendelkezése értelmében a felsorolt pénzüzetek mint a kincstár beszedői a betétek és folyószámla-követelések kamataiból a 8% kamat-adót levonásba fogják hozni.

Subotica, 1929. január 1.

- Centralna Banka kao Zadruga
- Gradska Štedionica u Subotici
- Jugoslavenska Banka D. D. podružnica
- Jugoslavenska Udružena Banka D. D. podružnica
- Opšta Kreditna Banka D. D.
- Opšta Privredna Banka D. D.
- Poljoprivredna i Založna Banka
- Srpska Banka D. D. u Zagrebu podr.
- Subotička Trgovačka i Industrijalna Banka

Inatlan árverés

Néhai Bachrach Miksa tulajdonát képező és a noviszadi 2157. számú betétben felvett Putoški put 25. szám alatti ház hely a noviszadi járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság által 1929. évi január hó 30-ikán délelőtt 10 órakor a telekkönyvi irodában nyilvános árverésen eladásra kerül.

Vezérképviselő:
Schossberger Adolf
Novisad

Kérjen mindenképp »TRETORN« sár- és hőcipőt. A TRETORN cipőknek nincs versenytársa!

KINTORNA

Ápa a betörőhöz:
— Meg fogom tanítani magát arra, hogy kevesebb zajjal dolgozzék! Már nagynehezen majdnem elaltattam a kisgyereket, amikor maga az ablakot kinyitotta. Most kezdhetem előlről!

Egyik férj meséli a másiknak:
— Barátom, rájöttem, hogy a feleségem a házirovással tengeri fürdőre akarja küldetni magát. És megakadályoztam.
— Hogy csináltad?
— Megmondtam a doktornak, hogy kevés pénzem van és vagy a feleségem utiköltségét fizetem ki, vagy az ő honoráriumát.

A jelentkező szakácsnőtől a nagyságos asszony megkérdi:
— A bizonyítványait nem hozta magával?
— De igen, kérem, lent vannak egy ládában.

Házitanító-nevelőnek

ajánkozik legjobb családból való, harminceves, volt főgimnáziumi szuplens I-IV osztályos gyerme (ek) mellé. Szerb, német, magyar és kezdőknek zongora, esetleg háztitkári vagy irodai tevékenységgel kapcsolatban.

Megkereséseket 216 szám alatt a kiadóhivatal továbbítja.

HA

jól akarja magát érezni?
Otthon tölti az ünnepeket és vendégeket vár?

Rendeljen egy reklámládát a Kraljevbreghi Pezsgőgyártól!

A reklámláda tartalma:
2 üveg Reverence Kraljevbreghi pezsgő
1 üveg Cognac Eau de Vie
3 üveg Kraljevbreghski Riesling

250 dinár

postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

SZIFILISZ

gyógyítható „SIGMARGYL“ pasztillával

Dr. Pomar t. párisi tudós legújabb találmányával. A Közegészségügyi Minisztérium által 43367. szám alatt engedélyezve. Ismertetőt 1 dinár bélyeg ellenében küldök Josip Pančić Beograd, Kr. Natalje 5.

Ha lépést akar tartani

az európai kulturával, ha meg akar ismerkedni a modern világirodalom legkimagaslóbb alkotásaival, rendelje meg

A kiválasztottak

cinii 15 kötetes regénysorozat, mely a legnagyobb élő írók regényeit tartalmazza.

A kiválasztottak

sorozatában a német, francia, angol és skandináv irogárda vezető egyéniségei szerepelnek, akiknek már a neve is biztosíték arra, hogy a regénysorozat a mai irodalom legjavát adja.

A kiválasztottak

sorozata annyira nyomom követi az európai irodalom legfrissebb újdonságait, hogy némelyik regény egyidejűleg jelenik meg a külföldi kiadással.

Havonta két kötet jelenik meg.
Havonta két kötet fizetendő.
Négy kötet már megjelent.
Négy kötet azonnal szállítható.
Ideális karácsonyi ajándék.

A kiválasztottak

az alábbi köteteket tartalmazzák.

1. Hauptmann: A Démon.
2. Kessel: Rongyos hercegek.
- 3-4. Wassermann: A Maurizius ügy.
5. Gide: Pásztorének — Isabelle.
6. Werfel: Az érettségi találkozó.
7. Conrad: Öregek és fiatalok.
8. Schnitzler: Teréz.
9. Mauriac: Sorsok.
10. Walpole: Harmer John pünkösdi királysága.
11. Wells: Mr. Blettsworthy a kannibálok szigetén.
12. Meyrink: A nyugati ablak angyala.
- 13-14. Knut Hamsun: Csavargók.
15. Eredeti magyar regény, az 1929. évi Mikszáth Kálmán pályázat díjnyertes regénye.

Kedvezményes áron — kötve 28 dinár, füzve 19 dinár, még 10 napig kapható a sorozat, ezen időn túl csak bolti áron.

kötve 36 dinár, füzve 24 dinár.

Aki az alanti szelvény beküldésével a teljes sorozatot előjegyzi

a 15. kötetet teljesen ingyen ajándékkul kapja

és az egyes kötetekért a kedvezményes árat fizeti.

MEGRENDELŐLAP

T. Bácsmegyei Napló kiadóhivatala Subotica

Ezennel megrendelem a KIVÁLASZTOTTAK című regénysorozatát 15 kötetben. Helyre 2 kötetet veszek át és 14 kötetet átvelelő után az utolsó kötetet ingyen kapom

Az üzemeltető: FÜZVE 19 dinár kedvezményes áron KÖTVE 28 dinár kedvezményes áron. A két 6. v. ár mind a két esetben 10 dinár. Miután elküldtem a sorozat kötetét utánvétellel küldeni. A kötetek minden hó elsőjén számévesen veszem át és fizetem az Ön kérelmére.

Név: _____

Foglakozás: _____

Portos cím: _____

Uri divatkülönleges-
gekben a vezető cég:

VUKOVICS GERŐ, SZUBOTICA

P. & C. Habig, Borsalino és Panizza kalapok, L. B. O. uri és női harisnyák egy-
lerakata. Allandó dús választék férfi fehérnemű (mérték szerint is), nyakkendők
valódi angol poulowerek és utazóplaidékben Pontos kiszolgálás szolid árak mellett

**Szépségápolás
paraffinkezeléssel**

Ráncok, foltok, szemölcsök,
pattanások, miesserek, haj-
szálak véglagos eltűnés.
Zsíros, pattanásos arcra sán-
savpakolás. Speciális arc-
lég, vöröses és léziós arc-
Lestés és arcám asztalokva-
és egyéb árcikkek. Bá-
sonyi árcikkek. Arcikésztés
páncsák és egyéb kármakra
teljesen egyénleg.
Vezető orvos
dr. Neumanné dr. Gara Mária
Férfi és női
készséggel és ógál
Paraffin gyógy- és kozmetikai
intézet, Völcsegek,
Hudák Velebe 14

**Hol a vidéki
vásárol Suboticán.**

Ez az amitől arcbőre
gyönyörű lesz, mert
ennél jobb nincs!

Crème Agnès
Kapható
kiszáradt mindenütt
nagyban Kemikália Novisad

Bözendorfer zongora,
Steinvey, Förster vil-
marka. Erste Produktiv-
Stelzhammer, Lia, tin L.
Lanberger, Glosz, Pallik-
Stiaszny, L. Edmund,
Hoffmann zongorák, zongora-
kiváló hang. Választékban
kaphatók. Arcim János á-
nyalomból a legolcsóbbak és leg-
jobbabb leírású részletek
kaphatók. KAIN hangszere-
k. 10 Subotica Városgyára

Kiseb-
b fűszerüzlet-b rendezés
puhokkal
olcsón eladó
Sugár Manó Subotica

GYERMEK-KOCSI
Az elismerten legjobb minőségű
„BRAHA“- kocsit egyedüli árusítója:
JOSO ŠTERN I DRUG, BAZAR
(Gyümölcs piac)
Szártkocsi 200
dinártól feljebb
Viszonytárusítóknak
árcsökkentés
Sátoroskocsi 400
dinártól feljebb

ÓRÁK — ÉKSZEREK
Nagy olcsósági vásár
reklámárakkal
KREKUS
óraspecialista üzletében. Tessék meggyőződni!
GYÜMÖLCSPIAC 4.

TORTA SÜTEMÉNY
Leszállított olcsó árak!
Sütemény darabja 2 dinár
Sávos szalóneukor kg-ja 35 dinár
„City“ Bódis Lajos cukrászdájában
Rudics ucca (Labor-palota)
Egész nap rádió koncert!
CHIFFON — VÁSZON
Férfi és női
fehérneműk, pyjamák és gyermekkelengyék
elegáns és divatos kivitelben
Wagner Ernő, **Wagner Ferenc fia**
divatárú üzletében, Főter — Karadjordjev trg

RADIO
KONRATH D. D.
rádiókészülékei
olcsók, jók, megbízhatók
**Menyasszonyi
koszoru?
Fátyol?**
KRAMER
SOKOLSKA ULICA 1.

Saját készítésű gyermek-,
leány- és fiuruhák
felöltők, télikabátok, fehérneműk szép kivitelben és
olcsón kaphatók
Facsar-szalónban
Paja Kujundžićeva ulica 11

BUTORT
jöléses és jó minőségben, méltányos árban, részletre is
Nagy Várjas Rókus
asztalosmesternél
VI. kör, Vukovićeva ulica 38. (Csirkepiacnál)

Bognárok
való 40 cm-en felüli
átmérőjű
tölgyműfa
vagononkint
jutányosan
eladó
Dr. Ilics Brankonál
Broskón (Bosznia) a vas-
uti állomástól másfél kilo-
méterre fekvő pusztán

Virágai
gyönyörűen fejlődnek és
pompásan virulnak ha
Kanipos növénytak-
sával nevelik őket.
Ára 12.50 és 42.- Din.
Szorgalmasan TOJOK
aproszárnyszok
nevelésre, hízalásra
és baromfi betegségek
ellen utóérkeztetők a
KOKO baromfi por.
Ára 10.-, 40.- és 115.- Din.

Száraz pormentes
**faszenet, bécsi
kokszt, elsőrendű
meszet, beccini
portlandcemen-
tet és tűzfát** ajánl
RÉVAI ADOLF
Subotica - Telefon 551

„VITREA“
táblaüveg, befőttesüvegek
és az összes üveg- és por-
cellánárak
Csak viszonteladóknak
Kereskedők legjobb és leg-
olcsóbb bevásárlási forrás
Karlo Kopp
V. Bečkerek
Raktár: Kültérület 3/d, a
Geyer vendéglő közelében

NARANCS
citrom, mandarin, füge, datolya, mazsola, maroni,
jánoskenyér és mindentől **déligyümölcs**
viszonteladók részére legolcsóbban beszerezhető
Ceizler Károly cégnél **Subotica**
15.33

Paplanvatta
gyapothulladékból, 50 kilogrammos bálákban
sötétszínű 8 dinár kilogrammja
fehér 13 „ „
Sztéküldés utánvétellel csak eredeti bálákban
A. Romano Zagreb, Boškovićeva 15
Mindennemű gyapjufonál raktáron

SLAVEKS FURNIROKAT
legjutányosabban szerkezeti be-
SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n/S vezérképviseleténél
LUDWIG HUBERTIŠIN, NOVISAD
Cara Dušana 33. Postafiók 25

Weitzenfeld és Társa
Telefonszám 192 Subotica Városi bérpalota
Oriási vá-
laszték futó-
szőnyegekben, li-
noeumokban és kárpi-
tos cikkekben. — Nagy
újévi Vásár és mara-
déko elárúsítása
gyári árakon

Uj regény! Uj regény
Quasimodo
Ivánov meg a szeretője
Fenyves Ferenc előszavával,
mely **BRAUN HENRIK** halálának
tizedik évfordulójára jelent meg
Ara 40 dinár
Megrendelhető a Bácsme gyei Napló
könyvosztályánál

OTTOMÁNOK
zsávoly áthuzattal . . . 550 din.
butorszövet áthuzattal . . . 700 din.
gobelinszövet . . . 900 din.
mokett áthuzattal . . . 1000 din.
Patent fotelek butorszövet
áthuzattal . . . 1000 din.
gobelinhuzattal . . . 1400 din.
mokettáthuzattal . . . 1700 din.
Bőr KLUBGARNITURÁK 4500 din.
Szalón stilbutor aranyozva, sárga selyemmel
áthúva, 4 karosszék, di-
vány és szék 15,000 din.
GYURA RUBLEK, BEOGRAD
Makenzijeva 39 — Telefon 32-10

Szabadalmazott jégszekrényeket
40% jégmegtakarítással gyárt
Braća Goldner többszörösen kitüntetett **Szubotica, Jugovića ulica 20**
jégszekrénygyára **Szubotica, Kérjen árjegyzéket!**

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől—vasárnapig
Az évad nagy eseménye!

Anna Karenina

Tolstoj Leó gróf regénye után

Vronszkij JOHN GILBERT
Anna GRETA GARBO
Szerjozsa Philipp de Lacy
Karenin Geord Fawcett

Rendes helyárak! Orosz zene!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnaponként és ünnepnaponként...
Csak felhívogzott jelzés levélben továbbítható.

Uj modern zongorák
15.900,-
pianinók
13.500,-
dinártól

Raab Károly fia
cégénél SOMBOR, részletfizetés mellett. Nagy választék előszáru világmárkákból u. m. Steinway, Bösendorfer, Förster, Lauber, erste Produktiv, Wügel és Steinkamer. 1.257

Modern és stílus
butorokat

továbbá a szakmába vágó összes munkákat készítenek az újonnan alapított műbutorgyárunkban
SIPOS FIAI
Zenai ut. 8. Telefon 205.
Állandó raktár!

Gépstrassozás
gyöngyözés
hímzés
művészi kivitelben

Hollandernénál, Aleksandrova ulica 15 II. em.

LEVELEZÉS

Mi van veled, kis olasz típusom? Miért nem jössz hazra? Várlak, Nyuszid. 202

Kedves Pista! Mielőtt ígert mondanék, egy kikötésem volna, hogy az uriszobát is a Brauchler cég szállítja Subotica, Halpiac. 7211

FOGLALKOZÁS

Biztos szakácsnő, ki rendszeres és este nem kikapó, kerestetik. Jelentkezni délelőtt Karadzičeva ul. 17. 198

Kéményseprőség január 15-ikére, esőleg azonnaira állást keres. Fazekas István, Horgoš. 178

Közvetítjük a legrovidebb idő alatt az engedélyek minden fajtáját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékémérés, líno i mesno pravo stb.) Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9.

Deutsches Fräulein mit Jahreszeugnissen sucht Stelle zu grösseren Kindern. Brosslauer Pančevo, Postfach 1. 201

Fűszer- és csemege-kereskedőség, több évi gyakorlattal sürgősen állást keres. Cim: Tiszavidék-kereskedőségénél, Stari Bečej. 194

Kiszolgáló leány felvétetik Sudar cukrásznál. 197

Intelligente Wienerin, pädagogisch und kaufmännisch erfahren, bescheiden, sucht Aushilfestellung. Cefl. Anträge erbeten unter Auch Halbtage, an die Administration des Elates. 212

Älteres Fräulein, geprüfte Kindergärtnerin, mit Jahreszeugnissen, sucht Stelle zu Kindern per sofort. Adresse unter Tüchtig, in der Administration. 213

Anyahelyettesnek vagy házvezetőnek elmenne intelligens urinő, aki a háztartás minden ágában járatos. Szives megkeresések a Bácsmegyei Napló noviszadi kiadóhivatalához intézendők. 124

Fiatal pékség és tanonc, azonnali belépésre kerestetik, Futó István pékmeszter, Gubogyár közelében. 178

Fűszerkereskedőség, azonnal felvétetik Sugár Manó-nál. 179

Úgytűk, kik kítőnő légyfogók árusításával akarnak foglalkozni, jelentkezzenek Haasz Ferencnél, Srbobran. 185

Fogtechnikus 14 évi gyakorlattal, az összes munkákban járatos, állást keres. Megkereséseket a noviszadi kiadóba kér. 189

Borbélyok!

Ollók, borotvakések, gépek készítését szakszerűen, jutányosan végzi Gubányi Sándor műköszörős, Subotica, Gyümölcsiac. 210

VÉTEL-ELADÁS

Bankjegycsúdulat veszek és fizetem legmagasabb árban. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova 9. Subotica. 208

Jékarban levő használt fűszerüzletnek megfelelő üzleti berendezést vennék. Csobán János Sveti Mihajlo (Bánát). 210

Illatszertár, 30 év óta fennáll, nagy jó vevőkörrel. Vrsacon a város központjában, más vállalkozás miatt eladó. Érdeklődők forduljanak Mertha Gusztáv gyógyszerészhez Vrsac. 181

Berendezést horgélvizlet szabad közből jutányosan eladó. Save Tekelije ulica 40 Érdeklődni az üzletben vagy Preradovičeva ulica 18. sz. alatt. 191

Jó állapotban levő Seifert-féle bilhird-asztal, egy esellő és egy kompressziós sópumpa eladó. Friedrich Blum vendégfő, Torza. 106

Írógép vétel, eladás, javítás és karbantartás szakszerűen Gémesi egyedüli írógép-specialistánál, Subotica, Paje Dobanovackog ulica 8. 207

Hol vásárol a vidéki legolcsóbban Szubotican? Földes Samu ruhaárúházában (Gyümölcsiac) — Férfi öltöny már 475 dinártól. Őszi férfi raglánok már 675 dinártól. Iskolai fű ruhák már 350 dinártól. Gyermek téli kabátok már 375 dinártól. Női felöltők már 425 dinártól. Leány felöltők már 375 dinártól. Borkabátok már 850 dinártól. Férfi télikabátok már 475 dinártól. Tessék meggyőződni olcsóbb mint bárhol! 9075

Piukovits József

szőlőbírókos
Subotica, Jelašičeva ul. 4.
Saját termésű ke. e. b. ital borai árát leszállította
Nem s kádárka litera 6 dinár
Fehér asztali bor 7
Ó-bor 1927-es 8
Ó-bor 1926-os 10
Kis üstön főtt saját főzésű pálinkái olcsó árban 13012

OLYMPIA

Novisad, Jovan Subotiča ul. 3 (Plavníc-vendéglő mellett)

Rövid ideig vendégszerepel az Olympia hangverseny-teremben

"SANSONET"

művészársaság elismert kítőnő műsorral

Kép a japán életből Szakácsnők és szakácsok

Kis operátó Vígjáték

Táncok: duo, solo Ének

Kezdeté este 9 órakor Félészéjjel nyitva
Díjtalan belépés Műsor után tánc

A t. közönség és az összes kultur-egyesületek tudomására hozom, hogy az Olympia hangversenyterem a legelőnyösebb feltételek mellett rendelkezésükre áll.

Milan Strajkov az „Olympia”-terem tulajdonosa

193

INGYEN ÓRA!

Bárki ingyen kap egy kítőnő ébresztó vagy fali órát, ha az alábbi készletekből 3 készletet rendel. Egy készlet ára 120 dinár és tartalmazza a következőket:

- 1 kítőnő fali vagy asztali órát
1 gyönyörű cigarettatárcát
1 szölingeni acél zsebkést
1 beretváló esetet
1 illatosított levélpapirkészletet
1 kézelőgomb készletet
1 cigarettaszípkát
1 finom tealettzappant és még
30 különféle hasznos és mulatózó tárgyat
1 villamos zseblámpát teljesen felszerelve

Az összeget a küldemény átvételekor kell fizetni. A megnevezt felelőt visszaveszem. Postaköltség 14 dinár

Baráth J. széküldési háza
Novakanjiza (Bánát)

Érettségire

középszkolai, polgári és magánvizsgákra előkészít Galgóczy magántanfolyam
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 3. sz. 1.778

VÁROSI MOZI

Csütörtök—vasárnap
A FEHÉR TIGRIS
Amikor az ég és víz találkozik
Főszereplők:
JOHN BARYMORE
DOLORES COSTELLO

Ha megbíthatót és finomát óhajt
OLLA-t vegyen, elkerüli a bajt!
1.87.113
Belelőn, ízében és legelőnyösebb!

Jékarban levő ház szabadkőzből eladó. II., Paje Kundziča ul. 111. 55

Tölgydeszka eladó. 200 köbméter, 22—25 mm. vastag, 1—4 m. hosszúságban. Gavda Csapó, Paroplinara. Djakovo. 170

Mozigép, komplett, üzemben 8.000 dinártól. 3 HP. gázmotor, 110 volt 18. Amp. egyenáramú dinamóval eladó. Hermetiz András, Malidjós. 155

Asztalos-szerszámok 2 padal eladók. Kovács Géza, Bácsko Petrovoszelo. 138

Fűzők, orvosi rendelésre haskétek, a legmodernebb kivitelben Gutainénál VIII., Ostojičeva ulica 32.

Jöjmenek vegyeskereskedés német nagyközönség piacterén, két hetipiacal, nagy nómét és magyar vevőkörrel, nagyobb vállalkozás miatt azonnal eladó. Megfelelő lakás az üzletnél. — Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos: Koller József, Indjija. 96

Elsősztálya fekete mindentermő szántóföld 25, 65, 90 katasztrális hold sürgősen szabadkőzből eladó. Kiss Ferenc, Ceminac, posta, Baranya. 100

Életrészburgyonya Voltmann róza 12000 dinár, Ellaróza 13000 dinár, lakarmányburgonya 8000 dinár bérmentve bármely bácskai állomásra per 10.000 kg. — Akácshőlőkaró 160 cm. hosszú 4—7 cm. erős kocsiakrománvonkint darabja 150 para, 20 cm. kátrányozással 10 parával drágább. Minták megtekinthető Merkl Janosnál, Szontán. 13121

KOLONFELE

Az amerikai Egyesült-Államokba utazni akarók figyelmébe! A kvóta (kiutazási létszám) 1929 június 30-ig betöltve. Részletes információért forduljon személyesen vagy levélben a Nemzetközi Irodához, Subotica, Aleksandrova ulica 9.

Nemzetközi Iroda, Subotica Aleksandrova ulica 9. Leg gyorsabb és legpontosabb információkat adja a legnagyobb diszkrétció mellett.

Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. Iratokat, okmányokat és bármilyen kéziratoskat átír írógépön. Fordít az összes nyelvről államnyelvre és államnyelvről más nyelvekre

Ujoncok. Ha azt hiszik, hogy ujoncoztatásuk téves alapon történt, forduljanak pontos és szakszerű tanácsért a Nemzetközi Irodához, Subotica, Aleksandrova ulica 9.

Ujoncok! Szakavatott egyérek pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9.

Észak- és Délamerika összes államainak jegyzőke minden odautazásra vonatkozó utbaigazítással most tíz dinártól kapható. Küldhető posta- vagy okmányfelvevőben, Nemzetközi Iroda, Aleksandrova ulica. Subotica.

Vendégfő, jömeneteli, a Vojvodina egyik nagyobb városában, vendégszobákkal, téli és nyári üzlet bérbeadó, esetleg kellő óvadékkal rendelkező szakembernek elszámolásra is átadó. Érdeklődni lehet Kardos hirdetőirodánál Noviszadon. 200

Csinosan butorozott szoba, jürdöszoba használattal a beltéren február elsejére kiadó. Cim a kiadóban.

Két szoba, emeleten konyha használattal kiadó. Irodának is kiválóan alkalmas. Cim a kiadóban.

Olcsó koszt és lakás kapható fiatalemberek részére (iparos és kereskedő) özv. Grünénál, Stipe Grgića ulica 15. 104

A város legforgalmasabb helyén sarokházban fűszerüzlet, mely büffének vagy italmérésnek is igen alkalmas, átadó. Cim a kiadóban. 64

Ha reménytelőt szabadulni akar, használja a világ-szerzte olismert póstyéni iszapot. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. Postai széküldés Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. Kérjen postaküldést.

Apróhirdetések Subotican a Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Manojlovičeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhaüzletében, Gyümölcsiac, Noviszadon, Szomborban, Szontán, Veliki Bečkerekben ottani fiókiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók